

Augusztus 1.

LIGUORI SZENT ALFONZ
püspök, egyháztanító

Szentlecke *Iz 11,1–10.*
Evangélium *Lk 14,12–24.*

Testvéreim! Ma Liguori Szent Alfonz¹ ünnepnapja van. Egy püspöké, aki végigélte a 18. századot. A 17. század végén született Nápolyban, előkelő családban. Ő volt az elsőszülött, akit még hét testvér követett. Apja úgy gondolta, hogy ha ez a gyerek tud majd tanulni, jogászt nevelék belőle, s nekem vannak olyan összekötéseim, hogy a fiam a király mellett a harmadik ember legyen. Hogy alkirály lesz-e belőle, azt nem tudom, de hogy főjogásza lesz a nápolyi királyságnak, azt garantálom.

S kiderült, hogy a kis Alfonznak rendkívül éles esze van. Még csak 17 éves volt, amikor jogi doktorrá avatták a nápolyi egyetemen. Azonnal ügyvédi gyakorlatot kezdett. Két év múlva már egész Nápoly és a környék tudta, hogy akinek bi-zonytalan vagy nagyon fontos ügye van, az keresse ezt a kis ügyvédet – aki mindössze 18–19 éves –, fantasztikus, hogy miket művel a bíróságokon! Minden perét megnyeri! Ele-gánsan, okosan, ügyesen megnyeri.

Nyolc esztendő telt el a brilliáns pályakezdés után. Ott-hon nyilván téma is volt: Na, kisfiam most megismertetek ezzel meg ezzel, ... holnapután bál lesz, bemutatlak ennek, annak, amannak... – és Alfonz ment, és haladt a pályán föl-felé.

¹*Marianella (Nápoly mellett), 1696. szeptember 27. – †Pagani (Nápoly mellett), 1787. augusztus 1.

Huszonhét éves, amikor a király egyik főembere rábízott egy pert. Óriási volt a tét, és Alfonz ezt a pert egy apró figyelmetlenség miatt elvesztette. Ez a kudarc odaállította elé-je: látod, Alfonz, az egész tudományod ennyit ér. Te minden erődet megfeszíted, és egy szalmaszálon egy egész vagyon – még jó hogy nem egy emberélet – elveszett. Erre elhagyta a jogászi pályát.

De ennek nyilván megvoltak a lelki előzményei, mert nem azt a következtetést vonta le, hogy főbe lövöm magam, mert ezt a szégyent nem lehet elviselni! Nem! Abbahagyta a jogászi pályát és pap lett. Közben nyilván lassan rájött, hogy a perek során emberi szempontok szerint csúrik-csavarják a törvényeket, és mindent el lehet érni. De mit ér az egész, ha nem igaz? Mit ér az, hogy én megnyerek egy pert, és közben tudom, hogy igazában az alperesnek volt igaza?!

Azután papként belevetette magát Nápoly lelkipásztori munkájába, és három év alatt – ma azt mondanánk – idegileg összeomlott. Mert papként látta a rengeteg megoldatlan problémát: az utcagyerekeket, a prostituáltakat, a koldusokat, a betegeket, az öregeket, elmondhatatlan sok bajt – és megpróbált mindenütt segíteni. Ebben tönkrement. Akkor a püspöke azt mondta neki: „Édes fiam, látod, így nem szabad csinálni. Most menj föl a hegyekbe, adok neked két évet, szedd össze magad, azután gyere vissza, és akkor majd meg-beszéljük, hogy mit kell tenned.”

Ma azt mondanánk, Alfonz szanatóriumba ment. Fölment a közeli hegyek közé, de ott nemcsak gyógyult. Észrevette, hogy Nápolytól öt kilométernyire kezdődik egy olyan vidék, ahol nincsenek falvak, csak magányos házak, tanyák – és el-iszonyodott: itt a maffia uralkodik. Kereszténység? Hol itt a kereszténység? Ezek az emberek talán egész életükben nem jutnak el templomba, nem

találkoznak pappal, nem tudnak imádkozni, lélekben nyomorultabbak, mint a pogányok!

Amikor meggyógyult és visszatért Nápolyba, nem arról kezdett tárgyalni a püspökével, hogy akkor én most kérek egy nyugodt kis plébániát valahol itt Nápoly közepében, ahol semmi probléma nincs, és majd itt végigélem az életemet... Hanem elkezdte mondani a püspökének: „Püspök úr! Tudja a felső egyházi vezetés, hogy mi van kinn, a tanyákon?! Mi van a tőlünk csak 5–6–8 kilométerre lévő vidéken? Én az ott élőknek akarom szentelni az életemet! Engedje meg a püspök úr, hogy ne plébános legyek, hanem a vidéknek legyek a misszionáriusa.”

A püspöke megengedte. Ettől kezdve Alfonz járta a vidéket, a tanyákat. Fölkereste azokat a papot talán soha nem látott családokat, és tanított. S kiderült, hogy ezek a félig pogány emberek értik a szót. Amikor az Evangéliummal közéletlenek hozzájuk, megnyílik a szívük.

Később Alfonz társakat keresett és megalapította a redemptoristák rendjét az elhagyott, vidéki, falusi vagy még rosszabb körülmények között élő emberek misszionálására. Nekik akartak alkalmat adni a hit megismerésére hitoktatással, prédikációval, szentmisével, gyóntatással, a házasságok rendezésével.

Így telt el több mint harminc esztendő. Közben írják az 1740-es, 1750-es éveket, amikor egyre szélesebb körökben kezdtek feszegetni a kérdést: „Vajon ha valamit a törvény pontosan nem szabályoz, mit szabad csinálni? Lehet-e a törvény ellen cselekedni, vagy várni kell a törvényhozó intézkedésére?”

Alfonz ebben a kérdésben megérezte az Isten nélküli ember szabadságigényének törekvéseit. A moralisták megoszlottak a kérdésre adott válaszbán, Alfonz pedig elkezdte kidolgozni azt az elméleti megoldást, amelyik utat mutatott a

hívó engedelmesség és a személyes szabadság egyensúlyának megtalálása felé.¹

Aztán elérkezik az 1760-as esztendő, és egyszer csak futár jött, és átadta Alfonznak a püspöki kinevezést. Alfonz tudta, hogy ez Őszentsége, a pápa részéről mentőöv. Mert a rendjét, ezt a vidéket misszionáló kis társaságot annyi támadás, annyi rágalom, annyi szorongatás érte, hogy a pápa úgy gondolta: adok neki egy egyházmegyét, ahol püspökként na-gyobb biztonságban lesz, s a maga joghatósági területén te-gye, amit tud. Ekkor azonban Alfonz már elmúlt 60 éves, és beteg volt. Köszvény gyötörte és világosan látszott, hogy testileg rohamosan megy tönkre. Senki sem gondolta, hogy még 36 év hátra van az életéből.

Nagyon jó püspök lett. Mint egy falusi plébános a nyáját, úgy szerette és gondozta annak a kicsi egyházmegyének minden kis faluját, családját, házáat. 20 év múltán, mikor 80 éves lett, írt a pápának: „Szentatyám, amire képes voltam megtet-tem, én lemondanék az egyházmegye vezetéséről”. A pápa elfogadta lemondását. Ezután még 11 évig a szívében hor-dozta a rendjét – szenvedett érte, nagyon keményen szenvedett.

Szent Alfonz ráhagyta a lelkipásztorokra meg a moralistákra a példát. Hogy az Egyháznak küldetése az emberi szabadság megvédése – önmagától. Mert ahogy az öngyilkosságban az ember képes kezét emelni önmagára, úgy a szabadság képes arra, hogy önmagát fölmagasztalva elszakítsa a lelket Istentől. S ebből mérhetetlen bajok származnak. Ebből fakadt az is, hogy közben, 1773-ban a pápa fölloszlatta a jezsuita rendet. Alfonz életének a végén uralkodott nálunk II. József, s Alfonz érezte, hogy érik a francia forradalom.

¹A szabadosság és a merev törvénytisztelet között a méltányosság útját ajánlotta, elmélete az aequiprobabilizmus.

Kérjük meg őt, segítsen a moralistáknak, akik a mai világ erkölcstani problémáival küszködnek az elmélet síkján. Mert annyi baj van erkölcsileg a gyakorlatban. Segítsen a ta-nítóknak kiegyensúlyozottan tanítani, nekünk pedig okosan és hittel szabadnak lenni. Nem elveszíteni a szabadságunkért az Istent! Hanem éppen ellenkezőleg! Szabadon szeretni, szabadon dicsőíteni Őt! Amen.

Augusztus 4.

VIANNEY SZENT JÁNOS
plébános

Szentlecke *1Pt 5,1–8.*
Evangélium *Jn 10,1–18.*

Testvéreim! Három napja¹ Liguori Szent Alfonzt, a képzett, tudós, ügyes rendalapítót, püspököt ünnepeltük. Ma egy vele ellentétes alkatú, de ugyanolyan szent lelkipásztor, Vianney Szent János² ünnepnapja van.

150 esztendeje, hogy Vianney János 1859-ben, 73 évesen meghalt, egy teljesen eldugott, korábban ismeretlen kis dél-franciaországi faluban, amely a lelki megújulásnak az egyik fókusza lett. Általa.

Vianney János által, aki gyerekkorát a francia forradalom idején és az utána következő években élte. Az, hogy iskolába járjon, nemcsak a forradalom meg az azt követő esemé-

¹lásd augusztus 1-jén

²*Dardilly, Lyon mellett, Franciaország, 1786. május 8. – †Ars, 1859.
augusztus 4.

nyek, hanem a család szegénysége miatt sem jöhetett szóba. A plébános tanítgatta olvasni, számolni, s néha megcsóválta a fejét: „Édes fiam! De butácska vagy! Hát nem kaptál értelmet?!” Ahogyan a gyermek növekedett, észrevette benne ugyanakkor, hogy nagy esze nincs, de szíve van! És a szíve tiszta. Ebből a gyerekből alighanem pap lesz.

Igen ám, de amikor János 20 éves lett, besorozták Napóleon seregébe. Nem volt kibúvó, nem volt magyarázkodás, katonának kellett lennie. De János szívének tisztasága nem tűrte a katona-létet. Tudta, hogy ha egy katonaszökevényt elfognak, főbe lövik. Mégis megszökött, mondván: inkább lőjenek főbe, de ezt a bűnhalmazt, amit ez a katonaság jelent, én nem vállalom!

Bujdosnia kellett sokáig. 25 éves, amikor egyszer csak jött a hír, hogy amnesztiát kapnak az ilyen katonaszökevények. És akkor jelentkezett a szemináriumba, hogy pap legyen.

Egyik vizsgán a másik után bukott meg. És ha nincs a háttérben az egykori plébánosa, pappá nem szentelik őt. Mert az az öreg pap már látta, hogy ez a János nem fog nagy teológiai műveket írni, de jó pásztor lesz! – És lett!

Fölszentelése után 3 évig káplán volt, s a plébánosa nagyon megszerette ezt az őszinte, jóakarátú, nem lángész, de az Isten dolgait halálosan komolyan vevő fiatal papot. Aki anélkül, hogy akarta és tudta volna, a lelkipásztoroknak elkezdte adni a példát. A lelkipásztoroknak, akik emberek! Nagyon könnyen elvétik az utat, és egyszer csak úgy érzik: igazában én egy ranglétra előtt állok, és ha elég ügyes vagyok, akkor egyik fokról a másikra mehetek fölfelé. – És a pásztor elvétí a dolgát, ha nem a báránnyal törődik első-sorban, hanem a saját ranglétrájával. Ha ez történik, egy halom dolgot nem vesz észre, és mint pásztor gyöngye lesz.

Jánosról viszont 3 évi káplánság után a püspöke meglátta, hogy én ettől a szegény papomtól sok mindent nem várha-tok, de pásztornak jó! És elküldte Ars-ba, egy kicsi kis fa-luba, amelyiknek már évtizedek óta nem volt saját papja. János pedig a megérkezése után nem sokat gondolkodott, nem sokat számolt, s főleg a saját ranglétráját illetően nem latolgatott, hanem fölismerte, hogy ezekért az emberekért felelős! Lehet, hogy csak százan vannak, lehet, hogy pilla-natnyilag a fele alkoholista, másik fele ki tudja, mit csinál a templombajárás helyett, de ő mint lelkipásztor felelős értük! És elkezdett imádkozni, böjtölni, vezekelni értük. Verítékez-ve készült a prédikációkra, amit ezeknek az embereknek tar-tott.

És gyóntatott. Mert a szava hatni kezdett. Ott, Ars-ban a plébánosukat hallgatva nem tudományos vitákat kezdtek egymás között az emberek, hanem elkezdtek gyónni. János pedig a halálos ágyak mellett egyre nagyobb örömmel ész-lelte, hogy ezek az emberek jól halnak meg.

40 évig volt Ars plébánosa. Nem akart sehova tovább menni, nem akart följebb menni, nem akart rangot, nem akart ő semmit. Nem tartott nagy prédikációkat. Csak arról beszélt: „Emberek! Ha egyszer megszülettünk erre a földre, az örök üdvösség lehetőségére születtünk. A bűnökkel elté-kozolja az ember az örök üdvösségét. A kárhozat pedig ha-lálosan komoly dolog. Aki nem üdvözülni, elkárhozik. Aki nem hisz, elkárhozik.” – Ilyen alapigazságokat mondott. Semmi többet, semmi nagyobbat. És mégis, egyszer csak arisztokraták, püspökök jöttek a gyóntatószékéhez.

Tudjuk róla, hogy évtizedeken át naponta 14–16–18 órát ült a gyóntatószékben. Semmi légkondicionálás, se fűtés, se semmi kényelem a gyóntatószékben! Iszonyatos fizikai megterhelés ez is! És a pásztor szíve győzte! Az Úr pedig csodákkal bizonyította, hogy ez a János neki kedves papja.

Az Úr Krisztus úgy tudott rá nézni, hogy ebben a Jánosban az én pásztor-szívem dobog! Jönnek a megtérő bárányok egymás után százával.

Ez az a nagy példa, amit János ráhagyott az Egyházra, a lelkipásztorokra. S most, ebben a szentmisében kérjük meg őt, hogy a lelkipásztorainkat vegye oltalmába! Segítse őket annak a fölismerésében, hogy tőlük az ítéletükön, amikor meghalnak, az Úr Krisztus nem azt fogja megkérdezni, hogy milyen gyorsan haladtál a ranglétrán és hányadik fokot érted el? Hanem tőlük azt fogja megkérdezni: „És a bárányaid? Kapták-e tőled idejében az élet kenyerét? Itattad-e őket az élet vizével? Fürdetted-e őket Krisztus vérében? Tanítottad-e őket járni az élet útján? Tanítottad-e őket szeretni? Mind-egyiket, a maga állapotában?”

E kérdésekre a jó lelkipásztoroknak nem is kell válaszolnia – szóban. Mert az ítéletén ott vannak körülötte mindazok, akiket ő vezetett el a jó halálon keresztül az üdvösségre. De nem könnyű jó lelkipásztoroknak lenni! Ezért kell imádkozni a lelkipásztorokért. És hálát adunk az Úrnak azért, hogy adjon az ilyen példákat. A legképtelenebb történelmi pillanatok-ban és évtizedekben is adjon. Legyen áldott érte Ő, a mi em-berszerető-szívű, isteni Pásztorunk! Amen.

Augusztus 5.

HAVAS BOLDOGASSZONY

Olvasmány *Bír 6,11–13.36–40.*

Szentlecke *Gal 4,1–7.*

Evangélium *Lk 1,26–38.*

Testvéreim! Ha ma egy rádiós a mikrofonnal kimenne az utcára, és elkezdené kérdezgetni a fiatalokat: „Mondd csak, tudod ki a Gyümölcsoltó Boldogasszony?”; vagy másik fiatal megkérdezné: „Tudod-e, ki a Sarlós Boldogasszony?” – a fiatalok zöme valószínűleg értetlenül nézne a riporterre: Ilyen embert én nem ismerek, s ilyen név különben sincs.

Még a katolikus hívők között sem mindenki tudja, hogy mit ünnepünk „Havas Boldogasszony” ünnepén, a mai napon, amely szinte észrevétlenül tűnik el a hétköznapok sorában, jóllehet Mária legnagyobb méltóságának az ünnepe: az ő istenanyaságának az ünnepe.

Ez a nap az 5. századba visz bennünket vissza. 431-ben Keleten, Efezusban lezajlott egy egyetemes zsinat, ahol az Egyház dogma szintjén megfogalmazta, hogy minden téves elgondolás ellenére: „Krisztus, a mi Megváltónk, Isten fia. Édesanyja, a Boldogságos Szűz Mária az Isten fiát hozta a világra, tehát joggal nevezhetjük Istenszülőnek, Theotokosz-nak”. A zsinat ezt kimondta.

Keleten akkor már voltak Mária-templomok. Az Egyház nyugati része – főleg Róma – tartózkodó volt e témában, mert túlságosan elevenen éltek még a pogány istennők emlékei. A pápa felé, aki akkor Liberius volt, elhangzott a kérdés: „Szentatyánk, hogy van az, hogy tanítjuk Mária isten-anyaságát, Rómában pedig nincs a Boldogságos Szűznek temploma?” A pápa erre azzal válaszolt, hogy

„nem építünk templomot Máriának, túl sok veszedelmet rejt a dolog ma-gában!”

És akkor augusztus elején, ezen a napon, amikor Rómában a legnagyobb a hőség, egyszerre látott álmot a pápa és egy gazdag ember, akinek a szívében ott mocorgott a szándék, hogy én fölépíttetném a Szűzanya templomát, ha lehetne. Az álomban pedig a Szűzanya kérte, hogy építsenek neki templomot. Amikor mind a ketten azt kérdezték: „Hol?”, a Szűzanya így válaszolt: „Azon a helyen, ahol holnap reggel havat találtok.”

Hogy Rómában egy augusztus eleji éjszaka után havat lehessen találni valahol, ez a természet rendje szerint ki van zárva. De azon a reggelen ez a két ember elindult, és ahol ma a Santa Maria Maggiore-bazilika áll, a domb tetejét hó borította! És fölépült a templom, a Szűzanya tiszteletére.

Akkor a római egyház is megtapasztalta és megtanulta, hogy nem kell félni a Boldogságos Szűz Mária tiszteletétől. Sőt, a Szűzanyát nagyon, de nagyon tisztelni kell, mert ha valaki nem hiszi, illetve nem próbál elmélyedni abban a misztériumban, hogy a Boldogságos Szűz Istenanya, nem fogja érteni, de még csak sejteni sem, hogy a tulajdon istengyermeksége mit jelent.

Ugyanis minden ember – ha még nincs megkeresztelve, mint lehetőséget, ha meg van keresztelve, valóságosan – hordozza az istengyermekség misztériumát: ő az Isten gyermeke. Mármost ha valaki számára Mária istenanyasága idegen, a tulajdon istengyermekségét föl nem foghatja, és nem élheti meg. Ha pedig ezt valaki keresztény létére nem éli, akkor olyan állapotban van, mint a szellemileg fogyatékos gyermek, aki embernek született, de nincs meg a képessége, hogy eszméljen, azaz a tudatával nem éri el az emberlét szintjét, s egyszer csak mégis azt mondja: „én pedig azt akarom, hogy...”.

Ennek a mai ünnepnek ez ad súlyt és fényt. A hétköznapok sorában van, de boldog ember az, aki ilyenkor is el tud indulni és meg tudja köszönteni a Szűzanyát, mondván: „Mária, rendkívül nagy kegyelmeket kaptál, de mindennek, amid van (a szeplőtelen fogantatásodtól kezdve a szűzi és hétfájdalmú anyaságodon át egészen a mennybeviteledig), a forrása az, hogy Isten anyja vagy. Innen fakad minden.

És veled együtt, te Boldogságos, veled együtt áldjuk az Istent, hogy nem felejtett minket el, és amikor az idők teljes-sége elérkezett, azaz eljött a pillanat, hogy az ígéretek teljes-sedhettek, Gábrriel főangyal jött, és Te a Szentlélek erejéből anya lettél.

Ennek a szűzi anyaságnak előképét látja az Egyház Ge-deon gyapjában, amiről a szentlecke szólt. Amin érdemes kicsit elgondolkodnunk, mert nekünk embereknek jelek kel-lenek ahhoz, hogy merjünk hinni. Nos, a Szűzanyában – az ő szűzi anyaságával meg teljes személyével – olyan jelet kaptunk, amit ha valaki nem vesz észre, akkor a lelke vak meg süket, és igazában nem is él.

Ezt a szentmisét köszöntésül és ajándéku-l fogadja el tőlünk a Boldogságos Szűz, és segítsen, tanítgasson, hogy mit is jelent az ő istenanyasága, hogy egyszer csak elkezdjen de-rengeni számunkra, mit jelent a tulajdon istengyermekségünk. Amen.

Augusztus 7.

SZENT II. SIXTUS PÁPA ÉS DIÁKONUSAI vértanúk

Szentlecke *1Pt 4,12–19.*

Evangélium *Jn21,15–19.*

Testvéreim! Az Egyházat néha fölszólítják és megkérdézik, hogy igazolja magát, és mondja meg, milyen alapon meri állítani, hogy ő az Isten egyetlen, igaz egyháza?

Erre a történelem folyamán sok tudós, szent teológus több érvet is mondott, de abban mind egyetértenek, hogy az első és a legfontosabb érv az Egyház léte. Az a tény, hogy van, hogy mindazok után, amiket végigszenvedett, létezik. Ezen érv súlyának belátásához csak egy kicsit kell elgondolkodni azon, mi is történt az első három században. Hányféle üldözés érte Krisztus Egyházát – és nem tudták elpusztítani! Pedig mindent megtettek ennek érdekében.

235 és 250 között csöndes 15 éve volt az Egyháznak. Úgy tűnt, hogy Róma mint hatalom belátta: nem bír a keresztényekkel, minek ontson tehát vért? De 250-ben jött az új császár, Decius, akinek a tanácsadói megsúgták: „Felség, nem a bárányokat kell pusztítani! Ha egy nyájat tönkre akarunk tenni, meg kell ölni a pásztort. Pásztor nélkül a nyáj magától szétzilálódik, illetve szabad prédája lesz minden-kinek, és harmadnapra a nyájnak már hült helye. Felség! Ha az Egyházat ki akarod irtani, akkor a diákonusokat, a papokat, a püspököket, meg a pápát kell megölni. A többi szabad préda lesz.”

A császár kiadta a rendeletet: akire rábizonyítják, hogy diákonus, pap vagy püspök, azt azonnali hatállyal,

statáriális jelleggel, minden bírósági eljárás nélkül, ott helyben, ahol elfogták, öljék meg.

Ha ezt az ember olvassa, azt mondja: ez történetírói fantázia, ilyen épeszű ember nem csinál! – Megtették. A ma ünnepezt papával meg a diakonusaival megtették.

Az előző pápa, Szent Fábían¹ jóvoltából Róma akkor már egyháziilag hét kerületre volt osztva. Hét fődiakonus gondoskodott a karitatív dolgokról, a papság végezte a liturgiát, kiszolgáltatta a szentségeket, és ott volt velük Péter utóda, a pápa. A szentmisék nemegyszer a katakombákban voltak.

258. augusztus 6-án kora hajnalban Callistus pápa² sírjánál volt a szentmise, és valaki ezt elárulta az illetékeseknek. Már a szentmise vége felé tartottak, mikor hirtelen katonák rontottak rájuk, és a miséző papát meg a négy diakonusát ott helyben lefejezték.

A hívek azonban nem azt a következtetést vonták le, hogy ilyen körülmények között Isten óvjon mindenkit, hogy keresztény legyen! Épp ellenkezőleg, az ő vérük is magvetés lett, s az Egyház nem pusztult el! Majd 10-én, Szent Lőrinc napján erre újra emlékezni fogunk, mert Lőrinc volt egyik fődiakonusa ennek a pápának, de akkor, ott azon a szent-misén éppen nem volt ott a katakombában. De másnap őt is letartóztatták.

Az Egyház igazsága és isteni eredete mellett a nagy bizonyosság az, hogy ezeket látva volt bátorsága és kedve fiatal férfiaknak a megölt diakonusok helyére lépni; a papok között a megválasztottnak volt bátorsága vállalni, hogy Sixtus utóda legyen, tudván, hogy esetleg heteken belül őt is megfogják ölni. A hívők pedig nem szaladtak szét, hanem megbecsülték ezeket a vértanúkat. És jóllehet maguk is tudták,

¹lásd január 20-án

²lásd október 14-én

hogy elég egy ellenséges szomszéd följelentése, s esetleg családotól vagy száműzik, vagy úgy tönkreteszik őket, hogy annál az élet elvesztése is jobb, kitartottak a hitükben. És megmaradt az Egyház!

Aki ma katolikus keresztény, tudja, hogy az egyházüldöző szándék a világban ma is jelen van. Így vagy úgy, hol kifinomultabb, hol gorombább formában – az Egyházat ma sem szereti a világ, hanem üldözi. És mégis vagyunk! Vanak diákonusaink, szerzeteseink, papjaink, püspökeink, van pápánk! Mert a Föltámadott Krisztus a benne hívőket élte. Őrzi és erőt ad mindenfajta üldözés elviseléséhez. Amen.

Augusztus 8.
SZENT DOMONKOS
áldozópap, a domonkos rend alapítója

Szentlecke *1Tim 4,1–8.*
Evangélium *Mt 5,13–19.*

Testvéreim! Szent Domonkos¹ Szent Ferenc² kortársa volt. Újabb példája annak, hogy a kegyelemmel együttműködő ember, a szent nemcsak meglátja a bajt, hanem orvosságot is tud adni rá. Az Egyház pedig meghajlik a szentek előtt, mert fölismeri bennük a kegyelmet. Fölismeri, hogy nem maguktól beszélnek, s amit akarnak, az nem a saját karrierjük, hanem az Úr Krisztus akarata és üzenete. Ez Szent Domonkos életében – Ferencével párhuzamosan –

¹*Caleruega, Kasztília, 1170 körül – †Bologna, 1221. augusztus 6.

²lásd október 4-én

akkor vált láthatóvá, amikor a pápa jóváhagyta rendalapítását.

1215-ben ugyanis a IV. Lateráni Zsinat arról döntött, hogy új szerzetesrend az Egyházban ezek után nem alapítható. Ha valaki a szerzetesi életre vágyódik, a meglévő rendek valamelyikébe lépjen be.

S alig telt el egy esztendő, ketten is jöttek, hogy ők rendet akarnak alapítani: Ferenc meg Domonkos. És a pápa észre-vette, hogy föl kell függeszteni a rendalapítási tilalmat, és ennek a kettőnek meg kell adni a lehetőséget, hogy az általuk meglátott bajra az általuk érkező orvosság hatni tudjon.

Azokban az években ugyanis az Egyháztól – főleg Dél-Franciaországban – számon kérték, hogy miért nem úgy él, mint az apostolok? Miért nem szegényen hirdeti az Evangéliumot? – Azután ebből a kérdésből eretnecség lett. Mert akadtak erőszakos emberek, akik azt mondták: az Egyház elárulta a Evangéliumot, az apostoli életformát, de ide nézettek, én megcsinálom, reám hallgassatok, ne a pápára, ne a püspökre, ne a szerzetesekre, hanem énrám! – És képzetlenül, műveletlenül prédikálva a tévedések tömkelegét ontották az emberekre.

Ekkor küldte az Úr Domonkost, aki Spanyolországban kanonok volt, püspöke mellett nagyon fontos hivatalban. Ő észrevette, hogy ezek az eretnekek alapjában nem gonoszak, hanem tájékozatlanok, ezért mielőtt az Egyház ítéletet ül fölöttük, el kellene nekik mondani az igazságot. És prédikálni kezdett úgy, mint az apostolok: koldusszegényen, városról-városra, faluról-falura vándorolva. És az eretnekek tőle meg-hallották az igét.

Azután Domonkosnak társai támadtak, és 1216-ban megalapította a prédikáló testvérek közösségét, akiknek feladatul adta: „Először ismerjétek meg az igazságot, szeressétek

meg, adjátok oda érte mindeneteket, azután menjetek és hirdessétek a többieknek.”

51 éves volt, amikor 1221-ben meghalt. De a kegyelemnek, amit hordozott, láng természete volt. Följegyezték, hogy az édesanyja, még mielőtt megszülte volna őt, álmában látott egy fekete-fehér foltos kutyát, a szájában fáklyával. Azt látta, hogy az a kutya körberohanja a Földet, és az egész földkerekség lángra lobban.

Szent Domonkos valóban ezt tette, mert ahol megjelent, s ahová az ő szellemében megérkeztek az igehirdetők, fölgyulladt az igazság fénye. Meggyulladt az a tűz, amit az Úr Krisztus annyira akart, hogy égjen.¹

De Domonkos tudta, hogy ez imádság nélkül lehetetlen, ezért megalapította a szemlélődő domonkos apácák rendjét is. Azt kérte tőlük, hogy miközben a prédikáló testvérek járják apostoli útjaikat a világban és hirdetik az igét, a nővérek a klauzúra szemlélődő csöndjében imádkozzanak az igehirdetőkért, hogy az Igét hirdessék, ne magukat, s könyörögjenek az Igét hallgatókért is, hogy a hallott igazságot be tudják fogadni a szívükbe.

Mennyire szüksége van az Egyháznak ma is az ilyen hiteles igehirdetésre! Amit az emberek, ha hallanak, megérik, hogy itt rólunk van szó. Rólam is, másokról is. Az üdvös-ségünkről van szó.

Ajánljuk Szent Domonkos oltalmába az igehirdetőket. Elsősorban a domonkosokat, de mindazokat is, akik igét hirdetnek az Egyházban. Hogy az alapszabályt el ne felejtsek: az igazságot előbb meg kell ismerni, meg kell szeretni, oda kell adni érte mindent, és utána lehet úgy hirdetni a megfeszített Krisztust, hogy az ő igazsága vonzó legyen. Amen.

¹vö. Mt 10,34

Augusztus 10.

SZENT LŐRINC
diákonus, vértanú

Szentlecke *2Kor 9,6–10.*
Evangélium *Mt 10,24–33.*

Testvéreim! Három nappal ezelőtt, 7-én ünnepeltük II. Sixtus pápát a négy diákonusával, akiket a katakombákban szentmise közben öltek meg a császári parancsra, amelyik úgy szólt, hogy a püspököket, a papokat meg a diákonusokat ahol elkapják, ott helyben öljék meg, hogy pásztorait veszít-se a nyáj. A parancs másik része elrendelte, hogy a gazdago-kat, akikről kiderül, hogy keresztények, meg kell fosztani vagyonuktól; a férfiakat, ha a vagyonekobbzás után is ra-gaszzkodnak a hitükhöz, bírósági eljárás után meg kell ölni. Az asszonyokat számúzni kell.

Nem kell nagy képzelőerő ahhoz, hogy egy kicsit bele-érezzünk az Egyház akkori helyzetébe. Ez a rendelet közis-mert lett, s az előkelők közül néhányan nem várták meg, hogy jöjjenek a katonák és letartóztassák őket, hanem átad-ták vagyonukat az Egyháznak és elmenekültek. Az üldöző hatóság erről természetesen tudomást szerzett.

Sixtus pápa mellett Lőrinc volt a többi diákonus főnöke. Ő irányította egész Rómában a szegénygondozást, az árvák-ról, özvegyekről való gondoskodást, és amikor egy ilyen menekülő gazdag letette az Egyház kezébe a kincseit, Lő-rinc kezébe tette le. Ezt Lőrincről tudták. Éppen ezért az el-fogatóparancs úgy szólt, hogy őt nem szabad azonnal meg-ölni, hanem előbb meg kell szerezni tőle az Egyház kincseit.

Ezért miután elfogták és bíró elé állították, az első kérdés volt: „Hol van az Egyház kincse?” – Lőrinc azt válaszolta: Ne gondold, hogy az Egyháznak kincstára van, aminek én a kulcsát őrzöm. Az Egyház kincsei szétszórva vannak. Szanaszét. Róma minden utcájában. Ha adsz nekem időt, én összeszedem ezt a kincset, és elhozom ide neked, megmutatom.

Elengedték, de ketten, hárman, négyen nyilván a nyomában voltak, nehogy megszökjön. Lőrinc pedig ment, az Egyház még meglévő javait elvitte a szegényekhez és megkérte őket, hogy harmadnapon a megadott helyen legyenek ott. A sánták, a bénák, az özvegyek, a szegények, az öregek, a betegek – aki mozogni tud, legyen ott.

Ennek hallatára azt gondolhatnánk, hogy micsoda meg gondolatlanság volt ez, hiszen életveszélynek tette ki a híveket! Épp ellenkezőleg, Lőrinc nagyon is meggondolt volt.

Tudta, hogy ezeket a szegényeket semmifajta veszedelem nem fenyegeti amiatt, hogy keresztények. Az üldözöknék most a vagyonos keresztények pénze kellett. Ezért merté őket kérni, hogy jöjjenek a bíróságra.

Lőrinc bemutatta az összegyűlt sokaságot a bírónak: „Íme, az Egyház kincse! Ők azok, akik szétszórta Rómában, minden ötödik, tizedik házában ott élnek. Az Egyháznak ők az igazi kincsei, mert bennük él a hit. És bennük van a mennyek országa. Ez a mi kincsünk! Nem az arany, meg az ezüst, amit te gondoltál. Hanem ők! A lelkek!”

Ettől a bíró megdühödött: „Hazudtál nekem, és még gúnyt is űzol belőlem? Hát ide figyelj! Úgy süttetek meg, mint egy fél disznót!” – Hozatott egy kétméteres rostélyt, rábilincselte Lőrincet, parázson süttette és vallatta: Mondd csak meg, hol van az Egyház kincse?

Lőrinc pedig imádkozott. Nem átkozódott, nem bosszúért kiáltott, hanem kérte az Urat: „Uram, most, ebben az órában adj nekem erőt, hogy a tűzön át megérkezzem Hozzád!” – És meghalt.

Az Egyház imáival kísérte az utolsó pillanataig ezt a vértanút, akiben fölragyogott az a prófétai keserűség, amiről tegnapi szentleckében hallottunk.¹ S amit valószínűleg egy kicsit mi magunk is – mindegyikünk, hiszen nem vagyunk már gyerekek – megtapasztaltunk már, de a keserűség oldódását és megváltását is az Úr Krisztusban. Mert a „rászedtél, Uram” élmény abból fakad, hogy nem az történt, amit én akartam. Nem az történt, amit én álmodtam, hanem történik valami más, amit az Úr akar.

A vértanúk mindig azzal halnak meg, hogy „Uram, Istenem, én most az életemet odaadhatom annak bizonyosságként, hogy társa vagyok a szenvedő Krisztusnak”. Kiegészítik szenvedésükkel azt, ami még hiányzik Krisztus szenvedéséből. Részt vesznek a megváltás művében. Teszik azt, amit – mint annyi mindent – legtökéletesebben a Szűzanya tett a kereszt alatt, amikor az utolsó pillanatig együtt gyötördött haldokló Fiával. Nem panaszkodott. Nyilván hullottak a könnyei, de semmi keserűség... semmi szemrehányás... sem-mi kérdés-zuhatag: „de miért?!” ... hanem csöndes odaadás-ban osztozik a Megváltó szenvedésével. Eggyé vált Ővele, aki mondta: Atyám, ne az legyen, amit én akarok, hanem amit Te! Mert amit Te akarsz, az a mennyek országába vezet és az maga a mennyország. – A vértanúk ezt élték végig.

Segítsen nekünk Szent Lőrinc, hogy amikor nehéz óráink jönnek, amikor nagyon el lehetne keseredni, jusson eszünkbe, hogy velem most történik valami, ami, Uram, Jézusom,

¹Az előző nap szentleckéje volt *Jer 20, 7–14*, a próféta panasza

„Rászedtél, Uram, és én hagytam, hogy rászedj!”

Veled is történt! – Vagy: Veled ez nem történhetett meg, de most Veled együtt megpróbálom végigélni. – És adatik a kegyelem mint erő; adatik a kegyelem mint remény, hogy Istenem, amikor engedem, hogy ne az én akaratom, hanem a Tiéd történjék meg, a fájdalom elvezet olyan öröme, ami a mennyek országának az előíze. Mert az Isten akarata szent. És Ő csak jót akar. Még akkor is, amikor engedi, hogy Lő-rincet megégessék. Megengedi ezt, mert Lőrincet az Úr Krisztus már magához ölelte.

Segítsen nekünk Szent Lőrinc hinni, küszködni, jól szenvedni és jól meghalni. Amen.

Augusztus 11.

ASSISI SZENT KLÁRA szűz, rendalapító

Szentlecke *Én* 8,6–7.

Evangélium *Mt* 25,1–13.

Testvéreim! Assisi Szent Klára¹ csodákat művelt az Egyházban. Sok csodát művelt, mint a hagyomány őrzi róla, de a legnagyobb csoda ő maga. Az Egyház ma az élő Klárát, a mennyországból élő Klárát csodálja meg, azt, hogy egy gyöngye leány hogyan lehetett a kegyelemnek olyan edénye, mint ő lett!

A világ szerint teljesen illogikusan, mert Klára Assisiben született a 12. század végén, 1193 körül. Assisi akkoriban

¹*Assisi, 1193/94. január 20. vagy július 16. – †San Damiano-kolostor, Assisi, 1253. augusztus 11.

virágzó város, egyre gazdagabb. Klára apja nagyon előkelő úr, akinek van tekintélye, hatalma, gazdagsága. És a 4–5 éves Klára lélekben egészen más irányba indul el. Maga se érti, mi az, ami vele történik, de engedi, hogy Krisztus isme-rete, szeretete egyre inkább birtokába vegye.

Akkor még senki nem tudott arról, hogy 10 év múlva ferences rend fog születni a városban. De édesanyja fölfigyelt rá, hogy ez a gyerek más, mint a többi: szeret imádkozni, néha eltűnik és a szentek életéből hallott vezeklést a maga kis módján próbálgatja. – Ez az, ami illogikus. Ezt egy szülő nem kezdeményezi, ezt a világ nem sugallja, ez az, amit a kegyelem ébreszt egy lélekben, és a világ számára érthetetlen.

Amire Klára nagykorú, 17–18 éves lett, a papa már kinevezte számára a vőlegényt, megtervezte egész életét, és végigszámolt mindent, hogy micsoda virágzást fog ez hozni a családnak. Közben azonban Ferenc¹ már elindult a maga útján a koldusszegény Krisztus követésére, és Klára szíve megdobbant: ez az én utam is! Ezért 1211. március 18-án, virágvasárnap eltűnt otthonról.

És most emlékeznünk kell a Szent Domonkos napján² hallottakra. Arra, hogy azokban az években az Egyháznak nagyon komolyan a szemére hányták: ti elhagyátok és elárultátok az evangéliumot. Mert nézzétek meg a püspökeiteket, nézzétek meg a plébánosaitokat, nézzétek meg a férfi kolostorokat és a női kolostorokat, gazdagabbak mint sok világi család.

Ferencben, Klárában és Domonkosban megadta az Úr az ellenszert, mert ők odaélték a többiek elé azt: igaz, hogy az Egyházban ott vannak a gazdagok, ilyen-olyan egyházi vagyonok, de jelen van a szegénység is. Az az apostoli, az a

¹lásd október 4-én

²lásd augusztus 8-án

názáreti, az a krisztusi szegénység, amelyik nem üzletel, nem befektet, nem bankokat nyit, hanem szeretetben szolgál és odaadja az életét.

Szent Klárában ez a nagy csoda, hogy a női szerzetességben ő az első, aki fölismerte ennek fontosságát. Megkapta a bátorságot, hogy ezt elkezdje, és megkapta a kitartást, hogy évtizedeken át egyházi elöljárókkal megpróbálja megértetni, hogy ez az életforma életképes és fontos.

18 évesen indult el, és 60–61 éves, amikor meghal. Assisiben ma is ott van az a kis kolostor, ahol élt. Akinek van módja látni, elképed: Uram, Istenem! Ilyen körülmények között hogyan lehetett élni?! És lehetett! – Lehetett, mégpedig úgy, hogy Klára életének a második felét betegágyban töltötte. De olyan fény világított benne, ami másokat is ebbe az életformába vonzott. A többiek között először az egyik húgát, majd a másikat, Assisi előkelő leányait – és végül a mamát. A tulajdon édesanyját. Mert abban a szegénységben, amiben ők éltek, megmutatkozott, hogy lehet Krisztust, az Oltáriszentségben közöttünk élő Krisztust teljes odaadással, teljes szegényen szeretni. Mert Ő ezt a szeretetet érti, elfogadja és viszonzza: úgy is, hogy mindig megküldi a mindennapos szükségleteket, annyit, amennyi aznap szükséges.

Ennek hallatlan fontossága van az Egyház életében mindig, ma is. Szükségünk van olyan apácákra, akiknek a hivatása arra szól, hogy odaéljék elénk, hogy lehet az Úr Krisztust teljes odaadással szeretni. Amikor egy nemkatolikus hívő vagy egy érdeklődő ember meghallja, hogy aki kolostorban él, annak nincs havi fix fizetése, vagy ha netalán volt vagy van, az nem az övé, kikerekedik a szeme: Hogyan lehet így élni? – Épp ez a titok az egészben. A szerzetesnői közösségek odateszik ma is a világ elé, hogy Krisztus szeretetében lehet élni. Mégpedig kiegyensúlyozottabban, sokkal nagyobb szeretettel, mint kinn a világban.

Ezt a szentmisét ajánljuk föl hálából Szent Klaráért. Kérjük meg őt, hogy segítsen a mai leányoknak fölismerni a titkot, amit ő fölismert és megszeretett. Mert Krisztus tegnap, ma és mindörökké ugyanaz! Őt ma éppen úgy lehet szeretni, mint ahogyan a Szűzanya, Mária Magdolna, Klára és a többiek szerették. Hiszen Krisztus közöttünk van.

Vegye oltalmába Szent Klára a szerzetesnőket, a már fogadalmasokat is, és azokat is, akikben még csak mocorog a gondolat, hogy nekem alighanem kolostorba kellene mennem. Legyenek bátrak és kitartóak. Mindhalálig. Amen.

Augusztus 13.

BOLDOG XI. INCE PÁPA

Szentlecke *Ez 34,10–16.*
Evangélium *Mt 16,13–19.*

Testvéreim! Boldog XI. Ince pápa példája annak, hogy az Úr mennyire gondoskodik a nyájáról. A kellő időben adja azt a jó pásztor, aki utána tud menni az elveszetteknek, meg tudja óvni a nyáját.

Ince pápa (családi nevén Benedetto Odescalchi) 1611-ben született, s 78 évig élt itt a földön.¹ Fiatalon úgy érezte, hogy neki katonaként kell harcolnia az igazság oldalán. De nem jutott el a harctérig, mert jött a következő belátása: ha én katona leszek, csak a vérontást gyarapítom, attól nem lesz jobb a világ. Elment hát jogásznak, mondván, hogy majd a törvény erejével fogja győzelemre segíteni az igazságot.

¹*Como, Lombardia, 1611. máj. 19. – †Róma, 1689. aug. 12.

Mikor azonban belelátott a jogtudomány mélységeibe, rá-jött, hogy sajnos a törvényt lehet csúrní-csavarni, ahogy megfizetik a jogászt. Éppen ezért elhagyta a jogi pályát, és pap lett.

Előjárói fölfigyeltek rá, mennyire művelt, és a szíve egész szeretetével mennyire beleveti magát az imádságba, a munkába és a küzdelembe az Egyházért.

Még nem volt 30 éves, amikor X. Ince pápa maga mellé vette, bíborossá tette és elküldte Észak-Itáliába, hogy ott legyen a képviselője. Ekkor az 1640-es éveket írták, s Európában háború volt. A harmincéves háború utolsó szakasza zajlott, s ez a fiatal bíboros csodákat művelt. A nép úgy kezdte nevezni: „Krisztus küldötte, a szegények atyja”. Mert amije volt, odaadta a nyomorult, háborútól megtépázott embereknek.

1648-ban megkötötték a békét, teltek-múltak az évek, elérkezett 1670. Meghalt a pápa, s a konklávé egyhangúlag őt választotta pápának. De fölállt az egyik francia bíboros, és bejelentette, hogy őfelsége, XIV. Lajos király vétót emel a választott személye ellen. Ami azt jelenti, hogy a választás érvénytelen. Akkor ilyen világ volt: a nagy európai uralkodóknak vétójoga volt a pápaválasztásnál. Mászt választottak.¹

Eltelt 6 esztendő, meghalt a pápa, a konklávé megint őt választotta meg. Ekkor már hiába volt a vétó, a bíborosok addig tárgyaltak a királlyal, amíg elfogadta a választást.

XIV. Lajos részben a diplomatái jelentéseiből, részben saját tapasztalataiból tudta, hogy ez az ember nem fog megalkudni. Nem fogja áruba bocsátani az Egyház Krisztustól kapott kincseit a király kegyeiért. Így is lett.

¹X. Kelement, aki 1676. szeptember 21-től 1689. augusztus 12-ig uralkodott.

Közben Kelet felől jöttek a hírek, hogy az új szultán, Kara Musztafa háborút hirdetett. Meghirdette a népének, hogy elindulunk, Pozsonyon, Prágán és Párizson átvonulva megmossuk lábunkat az Atlanti-óceánban, azután visszafordulunk, és Hispánián át megérkezünk Rómába, ahol a Szent Péter-templomba, mint egy istállóba, bekötjük a lovainkat.

És Európa ezt nem hitte el. XI. Ince pápa majd egy évtizeden át minden erejét megfeszítve próbálta fölrázni az akkor már megoszott Európát, hogy jönnék a törökök! De Európa mindaddig nem hitte el, amíg a törökök 1683-ban ott nem álltak Bécs falai alatt.

Akkor fölébredtek. S ennek a pápának köszönhető, hogy az iszlám határai ma nem Hegyeshalomnál vannak, hanem Boszniában. Ha ő nem olyan szent, mint amilyen volt, akkor mi föl nem szabadulunk 150 év után sem a törökök alól.

Éppen ezért nekünk, magyaroknak nagyon hálát kell érte adnunk az Úr Krisztusnak. Nagyon meg kellene őt kérnünk, hogy a mennyországban az Úr Krisztusnál járjon közbe ezért a közép-európai térségért, hogy annyi széthúzás meg ellenségeskedés után a vezetőknek világosodjon ki, hogy van objektív igazság, Jézus Krisztus igazsága, aki egységet tudna közöttünk teremteni. És ha Hozzá oda nem találunk, megint csak ölni fogjuk egymást, szellemileg, sőt fegyverekkel is.

Imádkozzon értünk ez a Boldog XI. Ince pápa, hogy ennek a térségnek megadassék a felismerés, hogy oda kell találnunk Krisztushoz, és szülessen meg az elhatározás, hogy oda akarunk találni Hozzá. Amen.

Augusztus 14.

KOLBE SZENT MAXIMILIÁN
ferences áldozópap, vértanú

Szentlecke *Bölcs 2,10–3,9.*
Evangélium *Jn15,10–17.*

Testvéreim! Kolbe Maximilián¹ ferences szerzetes mindössze 47 éves volt, amikor 1941-ben ezen a napon, Nagybaldogasszony vigíliáján megölték Krisztusért, egy másik ember helyett. Ő a szó szoros értelmében megtette azt, hogy az életét odaadta egy – addig számára talán ismeretlen – felebarátjáért.²

Amit benne meg kell csodálnunk, az főleg két dolog:

Az egyik, hogy az isteni erő, a kegyelem tényleg a gyöngeségben tud igazában megmutatkozni.

A másik: hogyan van az, hogy ugyanabból a családi, történelmi helyzetből az egyik emberből baloldali forradalmár – gyilkos – lesz, a másikkól, mint Maximiliánból, szerzetes lesz, aki minden energiáját arra szenteli: én a Krisztusnak és a Szűzanyának akarom megnyerni – nem egy felebarátomat, az egész világot! – Nagy titok ez.

Maximilián 1894-ben született. Családjában kézműves a papa is, a mama is. Sűrű egymás után születik öt gyerek, és Maximilián 12 éves, amikor még arra sincs a családnak pénze, hogy az első, második, harmadik gyereket elemi iskolába járassák. Ezek a gyerekek nem járnak iskolába.

¹*Zdunska Wola, Lengyelország, 1894. január 8. – †Auschwitz, 1941. augusztus 14.

² Az auschwitzzi táborból megszökött egy ember. Megtorlasként megtizedelték a foglyokat, s Kolbe Maximilian önként jelentkezett, egy család-dos férfi helyett magára vállalta a halált.

Maximilián, akit akkor még Rajmundnak hívnak, látja, hogy egyszer csak meghal az egyik kistestvére, azután meghal a másik. Ötből maradnak hárman. Fiúk.

A kegyelem misztériuma itt kezd bontakozni, ebben a nyomorúságban, ebben a halállal való találkozásban. A papa meg a mama küszködnek a mindennapi kenyérért, de vallásos emberek, s amikor Rajmund 16 éves, a mama egyszer csak azt mondja: „Gyerekek! A ferenceseknél misszió lesz. Elmegyünk.” – Elmennek. Rajmund és kisebbik fiútestvére, József hallgatják a prédikáló ferences barátot, s egyszer csak összenéznek, megbökik egymást: elmegyünk barátoknak. – És elmentek. Ketten egyszerre. Ferencesnek. Ezek a még igazában tanulatlan, műveletlen fiúk, akik ha agitátorok kezébe kerülnek, akkor leendő forradalmárok. De nem! Ők a kegyelem kezébe kerülnek, és szerzetesek lesznek.

Elöljáróinak mindjárt az elején föltűnt, hogy ez a Rajmund – aki beöltözésekor kapja a Maximilián nevet – rendkívül szorgalmas és rendkívül értelmes és ügyes ember. De hát olyan törekeny, hogy kérdés, megéri-e a következő évet!

Az előjárói leküldik Rómába. Az első világháború éveit ott tölti mint növendék. Tanul és készül. És amikor éppen vége van az első világháborúnak, és 1919-ben Lengyelország 200 év után három részre szakítottságából végre újra egyetlen ország lehet, hazatér a programmal: „Én pedig a Szűzanyának és az Úr Krisztusnak meg akarom nyerni az országomat meg a világot”. – Akkor még nincs rádió, nincs televízió, de sajtó már van, napilapok már vannak, és Maximilián fölismeri, hogy az embereket táplálni kell a lélek ismereteivel. Meg az igazsággal. Nyilván harcolnia kellett azért, hogy a ferences renden belül legalább egy nyomdagépet beszerezhessen. Megszerezte. És a 20-as években Lengyelországban a legnépszerűbb vallásos kis folyóiratot adta ki, a *Szeplőtelen Szűz Lovagját*. – Másfél év alatt tönkre-

ment az egészsége. Tüdőbajt kapott. Kivonják a forgalomból, mondván: „Édes fiam, ezt így nem lehet csinálni... most azután... az Úr Krisztus téged vagy meggyógyít, s azután folytasd kicsit csöndesebben, vagy ha elmégy, hát akkor... hát akkor elmégy. Őhózzá, a mennyek országába.” – S az Úr meggyógyította.

S akkor következett 15 év, amit ő valami hallatlanul lázas és buzgó apostolkodással tölt Japántól Indián keresztül e-gész Lengyelországban. Azután kitör a második világháború, és őt az elsők között tartóztatják le.

Érdeemes meggondolni, hogy 1941 után, amikor Maximiliánt megölik, a háború még három és fél évig tart. De a Lengyelországban uralkodó fasizmus már fölismerte: „Ezt az embert nem szabad életben hagyni, mert veszedelmesebb ellenfél, mint azok, akik fegyverrel harcolnak ellenünk”. Ez a nincstelenségével magát az igazságot képviseli.

Azután Auschwitzba, a szörnyűségek poklába kerül, és itt a harmadik, amit meg kell benne csodálnunk: hogyan volt képes ez a testében megtört ember a kegyetlenségnek és az irgalmatlanságnak a poklában megcsinálni az irgalom csodáját. Hogyan tudta ezt?! Mikor mindenkinek az volt a leg-főbb gondja, hogy a tulajdon bőrét csak ma estig..., csak holnap reggelig meg tudja menteni – ő odaadja az életét. Egy testvééréért.

Aki tiszta szívvel hallgatja az Evangéliumot s meghallja a hívó szót, az valamilyen formában ugyanezt éli végig. Ha nem is olyan ragyogó fényességgel, mint Maximilián, de azért fényel, az odaadott élet fényével.

Adjunk hálát az Úrnak Szent Maximiliánért. És kérjük őt, hogy segítsen nekünk meghallani az Evangéliumot, a rendelkezésünkre álló erőt odaadni a kegyelemnek, azután – ahogy lehet s ahogy kell – odaadni az életünket a felebarátainkért. Amen.

Augusztus 15.

NAGYBOLDOGASSZONY
a Boldogságos Szűz mennybevétele

Olvasmány *Jel 12,1–17.*
Szentlecke *1Kor 15,12–26.*
Evangélium *Lk 1,39–56.*

Testvéreim! Ma az egész Egyház, a küzdő, a szenvedő és a dicsőséges Egyház – a föld, a tisztító tűz és a mennyország – velünk együtt ad hálát, mégpedig örömmel és imádással a Szentháromságnak a Boldogságos Szűzanyáért. Akiben láthatóvá válik – a hívő számára itt a földön, a tisztuló lelkek számára a tisztító tűzben, az üdvözülteknek a mennyország határtalan boldogságában –, hogy mi is lesz akkor, amikor bennünk is megvalósul a teremtő, megváltó és megszentelő Isten terve, az emberről és az egész teremtett világról elgondolt terve.

Ma ugyanis három történet állít szemünk elé az ünnep. Az első a Szűzanya földi életének a vége, a második a föltámadása és mennybevétele, a harmadik a dicsősége. És Benne, a Szeplőtelenben a bűn minden akadálya nélkül, a sátán minden akadékoskodása nélkül valósult meg az, amit Isten rólunk, emberekről eltervezett. A Szűzanya, mert Isten anyja lett, szeplőtelen. Kegyelemként kapott mindent, de amit ka-pott, azt megőrizte, és mindig tette azt, amit Isten tőle elvárt.

A Szűzanyáról a szó szoros értelmében elmondható, hogy egy közülünk, ember. De a szeplőtelen fogantatása miatt a halála nem a „porból vagy és visszatérsz a porba” büntető ítélet megvalósulása, hanem egy olyan átmenetel, amilyen-nek a halált a teremtő Isten eredetileg gondolta el.

Ezért a Szűzanya haláláról a legkorábbi időktől úgy beszél az Egyház, hogy „Mária elszenderedett”, „Mária elment”. Nem azt mondja: „meghalt”, hanem „elszenderedett”, ami azt je-lenti , hogy a lelke elvált a testétől, és fölvetetett a menny-országba.

További különbség közte és köztünk – megint a szeplőtelenségéből következően –, hogy elszenderedése után az ő teste nem látott romlást. Erről a hagyomány elmondja, hogy amikor a Szűzanya a földi életének a végéhez érkezett, az angyalok összegyűjtötték az apostolokat – a tizenkettő közül tizenegyet, Tamás épp nem volt közöttük –, s elvitték őket Jeruzsálembe, ahol a Szűzanya földi életének utolsó órájához érkezett. A tizenegy apostol körülvette és imádságával elkísérte a mennyország kapujáig. Azután eltemették. Há-romnapos késéssel megérkezik Tamás is, s amikor a többiek elmondják neki: „Tudod... csodákat láttunk... itt angyalok énekeltek... olyan mennyei illataradat volt a Szűzanya körül, hogy azt el nem tudod képzelni...” – akkor Tamás azt kérte: „Hadd nézzem meg! Mutassátok meg nekem a Szűzanya sírját! Szeretném még egyszer, legalább a holttestét látni és elköszönni Tőle.” Mentek tehát, és a sírhoz közeledve újra érezték azt a mennyei illatot, amit a temetéskor éreztek. Amikor fölnyitották a sírt, nem találták ott a testet. A sír üres, mint az Úr Krisztusé a feltámadása után.

Ne gondoljuk, hogy ez csak jámbor hagyomány. Milyen hitele lehet?! Tény, hogy a Szűzanyának nincs sírja, ahol – mint ez a szentek esetében gyakori – meg lehetne nézni a romlatlan holttestet. Ilyen sír nincs.

Mert úgy illett, hogy a Fiú, amikor már a dicsőségében van, meg ne feledkezzék Édesanyjáról, arról aki Hozzá a legközelebb volt földi életében, és annyira társa volt egészen a kereszthalálig! Hanem amikor befejezi a földi

életét, meg-őrizzze őt a romlástól, föltámassza és elvigye Magához.

Az Egyház tapasztalata, hogy amit a józan értelem a hitben logikusnak lát, az az Isten országában valóság! Nem azért, mert azt mi éppen úgy kitaláltuk, hanem mert a dolgok így függenek össze Isten jóságos terve szerint. Ahhoz pedig végképp nem kell nagy fantázia, hogy a hívő lélek kicsit belesejtsen abba, mekkora ünnepe volt a mennyországban az, amikor a föltámadott Szűzanya megérkezett oda, a föltámadott Krisztus mellé. Mondják is az Egyház hagyománya-nyos imái, hogy „örvend az angyalok serege”, „ujjong a mennyország”, „boldogok a szentek, amikor látják a Bol-dogságos Szűz királynői dicsőségét”.

De a gondolkodó hívő lélekben ilyenkor meg tud szólalni egy naivnak tűnő, de igazában őszintén gyermeki kérdés: „Es ezek után mit csinál a Szűzanya a mennyországban?! – Mit csinálhat ott, hiszen amióta fölvétetett a mennybe, eltelt idestova kétezer esztendő... mit tud kétezer évig ... és két-ezer éve csinálni?!”

Erre a tanító Egyház nem azt mondja: „Édes gyerekem, józanodj már, ilyet egy hívő lélek nem kérdez!”; hanem a tanító Egyház azt mondja: „Köszönöm a kérdést, mert most el tudok neked mondani valamit, amit nem hallanál, ha ilyen kérdés föl nem merül benned: A Szűzanya él! Éppen úgy, mint a föltámadott Krisztus. Él és uralkodik. És ha mást nem csinálna, csak fogadná a mennyországba érkező üdvözült lelkeket, már sokkal több volna a tennivalója, mint azt mi elképzelve lehetségesnek tartanánk. Mert másodpercenként milliók lépik át a halál küszöbét, és közvetlenül a Földről meg a tisztítóhelyről – ki tudja megmondani, hányan érkez-nek folyamatosan a mennyországba.”

Amint valaki fölött elhangzik az ítélet – Ülj az én job-
bomra! Gyere, mondja az Úr Krisztus, hű voltál hozzám,
üdvözültél, gyere! És vedd az országod, ami neked is készít-
tetett a világ kezdete óta! –, a következő lépés
nyilvánvalóan az, hogy ez az üdvözült lélek odalép a
Szűzanyához. Bemutatkozik: „Szűzanyám! Emlékszel
rám? Én vagyok az, aki...” – és kezdené a lélek mesélni az
életét. A Szűzanya pedig – mivel ő már föltámadott,
üdvözült ember, ezért a tu-dása egészen más, mint a miénk
– rámosolyog arra a lélekre és mondja neki: „Én ismerlek
téged. Attól fogva ismerlek, hogy megkereszteltek. Te talán
már nem is emlékszel, hány-szor figyeltem rád, amikor
szólítottál az imádságaidban.”

És akkor a Szűzanya és a lélek között el tud kezdőd-ni a
párbeszéd: „Mi mindent köszönök Neked, Mária!”; de a
Szűzanya odavezeti azt az üdvözült lelket a szentek seregé-
be: „Örülj a többieknek! És örülj a többiekkel együtt mind-
annak, amit itt magad körül mint életet, mint
mennyszágot látsz.” – Ha Szűzanya semmi mást nem
csinálna, csak ezt, teljesen ki volna töltve az utolsó ítéletig
terjedő idő. De ő közben velünk is kapcsolatban van: látja
összes jajunkat-bajunkat; hallja összes feléje hangzó
segélykiáltásunkat. És segít! Mondhatnánk azt is, hogy
intézkedik. És akkor megáll az ember esze, hogy ennyi
mindent hogyan lehet egyszerre csi-nálni?! – Lehet. A
mennyszágba lehet. Mert Istennél semmi sem lehetetlen,
ami jó.

Most, ebben a szentmisében – az Egyház egészében – ad-
junk hálát az Úrnak a Szűzanyáért, meg azért, hogy mi erről
tudhatunk. A tanító Egyház ezen az ünnepen mindig hozzá-
teszi: Látjátok, ezért kell törekedni arra, hogy jók legyünk.
Hogy kikerüljük a sátán csapdáit, elkerüljük a bűnököt, és
úgy érkezzünk a halálunkhoz, hogy legalább a tisztítóűzön

keresztül egyszer oda tudjanak vinni a Nagyboldogasszony
elé. Hogy mi is megkezdhessük azt az életet, amit a Szűz-
anya már él. Boldogan él. Amen.

Augusztus 18.

SZENT ILONA
császárné

Szentlecke *Sir 26,1–8.13–14.16–18.*

Evangelium *Mt 7,21–29.*

Testvéreim! A megváltás az egész emberi létet érinti, a házasságot is. A gondviselés a legapróbb dolgoktól kezdve a legnagyobbakig mindenek fölött ott virraszt, egyenként is. Nem véletlen, hogy ki milyen családba születik. Még akkor sem, ha utólag úgy tűnik, hogy engem ennél nagyobb csapás nem ért, nem érhetett volna, mint hogy pont abba a családba születtem, amelyben megszülettem. Mert az Isten hatalma végtelen. És nincs az az emberi gyöngeség, amit ő meg ne tudna váltani. Az Egyház még azt is el meri mondani, hogy nincs az az emberi bűn, ami fölött ne tudna érvényesülni a kegyelem.

Ma a régi naptár szerint Szent Ilona napja van. A II. Vatikáni Zsinat utáni naptár-reformban ezt az ünnepet törölték – töröltük. Kár. Ugyanis Szent Ilona történeti személy, és Nagy Konstantin mellett – a háttérben – legalább olyan szerepe van, ha nem nagyobb, mint Szent Mónikának¹ Szent Ágoston² mellett.

Itt vagyunk augusztus 20. küszöbén, ünnepeljük Szent István és a magyarság, a magyar egyház és a magyar állam 1000 esztendejét. És a háttérben ott van egy szülőpár, Géza fejedelem és Sarolta, akik jöllehet még pogányok voltak,

¹lásd augusztus 27-én

²lásd augusztus 28-án

Vajkot megkereszteltették, s fölnevelték úgy, hogy tizenegy-néhány éves korában *István* lehetett!

Manapság persze szegény Nagy Konstantin is megkapja tőlünk a magáét, amikor azt mondjuk, hogy ha valami hibát el lehetett követni a történelemben, azt Nagy Konstantin követte el, mert triumfálissá tette az Egyházat. Nekünk, akik 10 évvel ezelőtt valamit megéltünk abból, mit jelent katolikusként egyszer csak szabaddá válni, azt hallani, hogy szabad vallásosnak lenned, ezek után – legalábbis nyíltan – nem fognak hátrányosan megkülönböztetni csak azért, mert katolikus vagy, nekünk könnyebben érthető a szabadságnak ez a fajtája. Nagy Konstantin pedig ezt tette Krisztus Egyházával. Nem történelmi tévedést követett el, hanem – az imádkozó Ilonával háttérben – győzött a kereszt jelében! Katonailag is győzött, és levonta a következtetéseit.

A háttérben ott van Ilona, az édesanya, aki azokban az években, amikor Konstantin fölszabadította az Egyházat, már 65–68 esztendő. Mögötte van egy élet, ami, legalábbis a kezdetén, szinte mesészerű. Ilona ugyanis szegény kis cselédlány volt, akinek semmije sincs, csak jó és szép. Egy katonatiszt észrevette, feleségül vette, és öt év múlva ebből a katonatisztból császár lett. A kis cselédlányból pedig császárné. De eltelik tíz év, és a császárt az ellenfele arra kényszeríti: taszítsd el magadtól a feleségedet a gyermekével együtt, illetve a gyermek itt marad nálam, túszként. És ekkor kezdődik Ilona életében egy 30 éves keresztút, jóllehet még nem is keresztény. Még nincs megkeresztelve, de látta meg-halni a vértanúkat, hallotta már a Krisztusról szóló tanítást. És amikor a fiát császárrá választják, és üzen a mamának: Édesanyám, mellettem van a helyed! – Ilona addigra meg-érett arra, hogy császárnőként szolgálja Krisztust; éppen a keresztútján érett meg.

Azt kérte a fiától: adj nekem kíséretet, hogy elmehessek a Szentföldre és végigjárhassam a Szűzanyának meg az ő Fiá-nak az útjait. – Amikor ezt a zarándokutat végigjárta, már több mint 70 éves, s akkor már keresztény. Ment, kereste és megtalálta a Szent Keresztet, aminek a jelében fia győzött.

A család, az édesanyák, a feleségek, az asszonyok elmondhatatlan fontos szerepet játszanak mindig. Nemcsak egy császári családban! Nemcsak egy királyi családban! Mindig és mindenütt!

És nagyon sokszor éppen Éva leányai, akik egyszer csak megismerik a Szűzanyát és a Szűzanya leányivá válnak, a maguk női természetével fölfedezik a gondviselést. Jobban, mint a férfiak. És elkezdik érzékelni, hogy maga az élet a Gondviselés ajándéka – mindenestül. A másik ember, aki mellettem él, a párom, meg mindazok, akik hozzám tartoznak, éppen úgy a Gondviselés ajándékai, s akiknek továbbadom az életet, azok majd úgy fognak rám visszatekinteni, hogy eszköze voltam a Gondviselésnek.

Nagyon fontos, hogy ezt a nők tudják. Mert ilyen asszonyok, feleségek, édesanyák körzetében könnyebb hinni és könnyebb fölfedezni, hogy a Gondviselés öröktől fogva mindörökké ugyanaz. Mert a mi Istenünk egy.

Most közeledvén augusztus 20-ához, adjunk hálát Szent Istvánért. Adjunk hálát a tulajdon családunkért és a fölötünk virrasztó Gondviselésért. Hogy a mi Istenünk jó, segít és megengedi az embernek – személyenként is, népenként is, az Egyház egészét tekintve is –, hogy az ember ember legyen. Vétkezzen, elhibázzon dolgokat, elrontson dolgokat... Megengedi, mert van hatalma, ereje és jósága ahhoz, hogy amikor egy emberszívben megfogamzik a megtérésnek az elhatározása, a Gondviselés, a jóságos isteni kegyelem mindent jóra fordítson. Amen.

Augusztus 19.

CLAIRVAUX-I SZENT BERNÁT áldozópap, a ciszterci rend alapítója

Szentlecke *Ef 6,10–20.*
Evangélium *Lk 9,57–62.*

Testvéreim! Szent Bernát¹ 100 esztendővel élt Assisi Szent Ferenc² és Szent Domonkos³ előtt. A 11. század végén Dél-Franciaországban, előkelő családban született. Környezetének föltűnt, hogy ez a kisfiú nem verekszik, nem katonásdit játszik, hanem nagyon elmélyült, nagyon csöndes, sokat imádkozik. Kicsi gyermek volt még, amikor édesanyja észrevette, hogy a fia alighanem szerzetbe fog lépni. Bernát 13 éves volt, amikor a mama meghalt, s addigra tényleg megszületett benne a fölismerés, hogy szerzetesnek kell lennie.

Éppen ezekben az években kezdték az Egyháznak szemé-re hányni: hova tették a szeretetet, az evangéliumi életfor-mákat? Bizony, sok kolostorban igazában nem azt élték.

Néhány bencés monostorban fölismerték, hogy vissza kellene térni az eredeti benedeki regulához, az ősi bencés életformához. De ahol egy apát ezt elhatározta, onnan a szerzetesek – úgy tűnik – szétrebbentek, mondván, ez túl szigorú.

Bernát 20 éves múlt, amikor belépett a citeaux-i bencés monostorba, amelyiknek az apátja mellett 2–3 öreg

¹*Fontaines, Franciaország, 1090. – †Clairvaux, 1153. augusztus 20.

²lásd október 4-én

³lásd augusztus 8-án

szerzetes élt, senki több. Úgy tűnt, ha ezek meghalnak, a kolostor kihal, szét lehet hordani a köveket. S egyszer csak bezör-getett Bernát, nem is egyedül, hanem harmincadmagával. Mert a környezete elkezdte észlelni, hogy Bernátban olyan fölismerések élnek, amiknek fénye van. Ez az ember világít! És a másik, hogy mellette meg lehet melegedni. Mert ez a Bernát tud szeretni.

Ez tette őt rendalapítóvá. Fölismerte azt, hogy nem a tudomány élteti az Egyházat, hanem Isten világossága és szeretete.

Amikor elkezdték a megújított kolostori életet, úgy tűnt, hogy egy éven belül megölik magukat, hiszen koldusszegények, nagyon szigorúan élnek, nagyon kemény a napirendjük, alig esznek valamit, a következő télen mind halálra fognak fájni. – És nem! Sőt! Néhány évvel később az apát elküldte Bernátot tizenkettő magával: most menjetek és alapítsatok egy következő házat. Mert fölismerték, hogy nem tesz jót a kolostori életnek, ha több száz szerzetes él egy közösségben. Hanem ahogyan Szent Benedek¹ is elgondolta: egy apát és tizenkét ember. Mint Krisztus és a tizenkét apostol.

Szent Bernát szerint az igazi kolostor központja a templom, amely a Szűzanyának van szentelve, az apátság pedig olyan, mint a názáreti ház, ahol jelen van a Szűzanya, jelen van az Úr Krisztus és ott van a 12 tanítvány az apáttal az élen, aki mint atya a családért, felelős a többiekért.

A ciszterci rend nagyon hamar egész Európát meghódította. Magyarországot is. Férfi ágon is, női ágon is.

Nálunk Zirc nagyon régi, most már 920 éves férfi monostor. Ciszterci apácák Érden meg Kismaroson élnek. Az éle-tük olyan, mint Szent Bernát mutatta: az igazság

¹lásd július 11-én

fénye, a szeretet melege, egyébként csönd, visszavonultság, szemlé-lődés. Imádság. Vezeklés.

Szüksége van az Egyháznak ilyen típusú szerzetesekre. Kérjük meg tehát Szent Bernátot, hogy segítsen nekünk is a saját állapotunkban ezt a kettőt együtt hordozni: az értelem világosságát és a szeretet melegét. Hogy a teendőinket föl ismerjük, és amikor megtesszük, a szeretet melegével tesszük, hogy a másik, aki kapja, mint egy éppen frissen sült, darab kenyeret tudja fogadni, befogadni és élni belőle. Amen.

Augusztus 20.

SZENT ISTVÁN KIRÁLY

Olvasmány *Péld 4,10–15.18–20.*

Szentlecke *Ef 4,17–24.*

Evangélium *Mt 7,24–29.*

Testvéreim! Egy ünnep annál tartalmasabb, minél inkább tudja valaki, hogy mire is emlékezünk, miről is, illetve kiről is van szó az adott ünnepen. De az ünnep akkor igazi, akkor van értelme és következménye, ha az embernek köze is van ahhoz, amit vagy akit ünneplünk. Mert ha nincs hozzá köze, akkor egy pusztá emlékezés, ami diadalérzetet támaszt, vagy épp ellenkezőleg, nosztalgiát kelt, de egyébként nem követ-kezik belőle semmi. Legfeljebb csapunk egy nagy lakomát. Más nem következik belőle.

Az elmúlt évtizedekben szomorúan lehetett tapasztalni, hogy egy ünnep történeti magvát – még akkor is, ha az egy konkrét személy – hogyan lehet manipulálni. Micsoda ideo-

lógiai csomagolást lehet köréje vonni úgy, hogy igazában fölismerhetetlenné válik az, akiről az ünnep igazán szólna.

De immár 10 esztendeje egyre inkább Szent István hiteles alakja az, akiről az ő ünnepén hallunk – és ez nagyon jó. Jó odafigyelni azokra a történeti tényekre, amikre a rádió, tele-vízió képekkel, szóval, zenével rávilágít. Mert lassan kide-rül, hogy István nem a katolikusok ostobaságából lett szent, hanem István mint történelmi személyiség tényleg nagy. Va-lóban szent.

Ezt az ünnepet komollyá és súlyossá tudja tenni, hogy 1000 esztendővel ezelőtt, amikor István koronát kért és kapott a pápától, olyan történelmi esemény történt, ami mind-máig érezteti hatását a nemzetközi jogban is. Lassan újra kirajzolódik előttünk, hogy az az első négy évtized, ami az ő uralma volt itt Magyarországon, micsoda kivirágzása volt a kultúrának, a tudományoknak is, a vallásnak is. István király tényleg nagy történelmi személyiség.

Mint király bölcs és igazságos, irgalmas, – ahogy a régi-ek mondták – kegyes volt. És szent, azaz hősiek szinten élt azokkal az erőkkel és lehetőségekkel, amiket az Úr neki adott. Amikor elérkezett az idő, hogy az öröklés rendje szerint Géza fejedelem utóda legyen, ő már ismerte Krisztust. Már ismerte az élő és igaz Istent, és a szívében élt az istenfélelem. Már tudta: ha én egyszer ura leszek ennek a népnek, tőlem az Úr Krisztus, az élő Isten számon fogja kérni, mit csináltam a népemmel.

A Szentírásban ott áll: „A bölcsesség kezdete az istenfélelem.”¹ – István király egész uralkodásának, egész személyiségének a bölcsessége innen érthető meg: felelősnek tudta magát az élő Isten színe előtt. Amikor kirajzolódott előtte az akkori Európa Bizánctól Franciaorszáig, voltak

¹*Zsolt 110,10; Sir 1,16*

olyan tanítói, akiktől meg tudta tanulni, hogy ez a térség, aminek ő az ura lesz – még nem volt biztos, hogy királya lesz-e, de az biztos volt, hogy az ura lesz –, három lehetőség előtt áll:

Az egyik lehetőség, hogy elköteleződik Bizánc felé és része lesz az egykori Kelet-Római Birodalomnak, aminek a keleti határa valahol a Tigris és az Eufrátesz vidékén van, nyugati határa a Duna déli partja, de ha hozzá kapcsolódik a magyarság, akkor a Lajta lesz.

A másik lehetőség, hogy a Német-Római Császárság felé fordul, oda köteleződik el, és akkor Magyarország része lesz az egykori Nyugat-Római Birodalomnak, melynek központja Aachen, nyugati határa az Atlanti-óceán, keleti határa pillanatnyilag a Lajta, de ha Magyarország hozzá csatlakozik, akkor a Kárpátokig fog tartani.

István, a bölcs, leendő uralkodó fölismerte, hogy van egy harmadik lehetőség is, az, hogy ez a térség önálló királyság legyen, mely nem Bizánchoz, nem Aachenhez, hanem Rómához, a pápához kötődik. – Krisztusban ugyanis fölismerte, hogy a megtestesült Ige nem a test és a vér, a faj, a politika, a határok, meg a gazdasági hatalom Ura, hanem a megváltó Isten. Aki az egyes embereket is, a népeket is szabadnak akarja látni és azt akarja, hogy szabadon mondják egyenként is, közösségben is: „Hiszek az egy Istenben, a megváltó Krisztusban, a megszentelő Szentlélekben, és az egy, szent, apostoli Anyaszentegyházban.” – István ezt fogta föl.

Voltak szent tanítói, nem is egy. Amikor a követe, Asztarik megérkezett a pápához, addigra a pápa Adalberttől,¹ az akkor már vértanú prágai püspöktől hallott a magyarokról, a fejedelmi családról. Tudta, honnan érkezik a kérés. Meg az

¹lásd április 23-án
306

ország fölajánlása. Mert István Asztrikot azzal küldte a pápához, hogy ő mint ennek az országnak a leendő ura, fölajánlja országát Őszentségének, a pápának. A pápa válasza pedig az volt: „Én ezt elfogadom Krisztus nevében, és visszaadom neked; a korona jelképében visszaadom neked, hogy szuverén, azaz szabad királya légy ennek az országnak. Légy az apostola. A népedet vezesd oda Krisztus szentségeihez, oltárához, keresztyéhez.” – És ezt István megtette. Megtette, mert tudta, hogy Krisztushoz tartozni életet jelent. Innen Szent István apostoli királysága.

A mi ünnepünk akkor igazi, ha fölismerjük, hogy mi ugyanabban a keresztségben lettünk katolikusok, mint ő, bennünket ugyanúgy bérmáltak meg, mint őt, ugyanúgy járunk szentmisére, mint ő, ugyanazokhoz az erkölcsi törvényekhez ragaszkodunk, illetve küszködünk értük, mint ő, azaz lélek-ben nem ezer esztendő távolságokat próbálunk meg áthidalni, hanem mi az élet közösségében vagyunk övele. A szenttel, aki a mennyországban él, érti a szót, amit róla elmondunk, érti a könyörgést, amit hozzá intézünk.

Gondoljuk csak meg: amikor mi fölajdulunk, „Ah, hol vagy magyarok tündöklő csillaga?” – ő ránk néz, és a tekintetében ott van a kérdés: „És ti? Én népem! Magyarok! Hol vagytok? Ott vagytok-e, ahová én vittelek titeket?” – És bizony nem vagyunk ott. Nem mindnyájan vagyunk ott. De Szent István érti a szót. És a mennyországban ő tudja, mire van szükségünk. Érti, amikor imádkozunk hozzá önmagunkért is, azokért a testvéreinkért is, akik nem vállalják övele a hitnek és az erkölcsnek a közösségét. Mert ők mást gondolnak. Mi értük is imádkozunk, hogy ez az ország, Szent István népe Krisztusé legyen.

Imádkozzon értünk Szent István, hogy amit ő tett, amit ő hitt, az erkölcsöt, amit ő élt, az életszentséget, amit ő megvalósított, vállalni merjük és élni tudjuk. Amen.

Augusztus 21.

SZENT X. PIUS PÁPA

Szentlecke *1Tesz 2,2–8.*
Evangélium *Jn 21,15–19.*

Testvéreim! Szent X. Pius pápa¹ olyan magvakat vetett el, melyeknek a gyümölcseiből ma is táplálkozunk. 1904-ben választották meg pápának. Akkor már 70 éves, mondhatnánk, öreg ember. De mögötte van egy lelkipásztornak az élete, aki felé kétszer már elhangzott a kérdés: „Mondd! Szeretsz-e engem jobban mint a többiek?”

Az első kérdés arra vonatkozott, hogy: szeretsz-e annyira, hogy pap leszel? És ez a József, aki nagyon szegény családból származott, sok testvére volt, ismerte a szegénységet, igennel válaszolt: „Uram, ha hívsz és azt akard, hogy lelkipásztor legyek – leszek.” 1858-ban pappá szentelték.

26 évvel később elhangzott feléje a kérdés másodszor, püspök-kinevezés formájában: „József! Aki káplánként, plébánosként már megismerted a juhaimat: szeretsz-e annyira, hogy püspök leszel?” – Nem akarta, nem kereste, elfogadta. 1884-ben Mantovának lett a püspöke, 10 évre rá Velencének lett a pátriárkája.

Ezekben az évtizedekben semmisítették meg az egyházi államot, a pápa a Vatikán foglya lett, az új egységes Itália megsemmisítéssel fenyegette a katolikus Egyházat.

A velencei pátriárka gyanútlanul elindult 1904-ben a konklávéra, hogy megválasszák XIII. Leó utódát. Ekkor hangzott feléje harmadszor az Úr Krisztus kérdése, hogy:

¹*Riese, Itália, 1835. június 2. – †Róma, 1914. augusztus 20.

„József! Szeretsz-e annyira, hogy elfogadod a pápaválasztást?” – Ez a 70 éves püspök már pontosan tudta, hogy mi csoda teher a pápaság. Amikor a konklávén elnöke föltette neki a kérdést: „Végül is elfogadod a választást?” – A rövid válasz ez volt: „Keresztként, elfogadom.”

És jó pápa lett, 10 évig. A pápasághoz azzal a bűnbánó fölismeréssel fogott hozzá, hogy: „Úgy látom, nekünk mindent meg kellene újítanunk Krisztusban, mert az a fájdalmas szekularizáció, ami bennünket szorongat, mint annak idején a reformáció, nem minden szavában hazudik. Mondanak és számon kérnek tőlünk olyan dolgokat, amikért mi bizony felelősek vagyunk.”

Egy másik nagy fölismerése volt, hogy az Egyház nem él eléggé azokkal a kincsekkel, azokkal a táplálékokkal, amiket az Úr Krisztus rábízott. Ezért elkezdte föltárni az Egyház éléskamráját, tanításban is, a szentségekben is, liturgiában is, még a jogban is, tudományokban is – és 10 év alatt meg-újította az Egyházat. Illetve elvetette azokat a magvakat, melyeknek gyümölcse lett a II. Vatikáni Zsinat, és minden, ami utána következett.

Ugyanakkor ez a szent pápa nagyon emberközelben maradó szent. Akit az Úr megáldott csodatévő erővel. Azaz, amilyen mértékben ez a József káplán, plébános, püspök hitt, az Úr olyan mértékben mutatta meg a hatalmát neki és rajta keresztül a többieknek.

Ha régen élt volna, azt mondanánk, hogy legendákat mesélnek róla. De túl közel van hozzánk időben, és valós történeteket százával beszéltek róla az emberek. Elmondták, hogy plébánosként a házvezetőnőt egyszer azzal lepte meg, hogy amikor az föltette a tyúkot a fazékba – mondván, ma tyúklevest eszünk –, azután térült-fordult, visszatérve a tűzhelyhez a fazekat üresen találta. Berohan a plébánoshoz: valaki ellopta a tyúkot a fazékból... A plébános úr pedig

csak ránevetett: nem, csak egy koldus járt erre és odaadtam neki. Hadd egye meg.

Azt is elmondták a falubeli hívei, hogy egy nagy szárazság és hőség idején, amikor úgy tűnt, az egész termés tönkrefog menni, a plébános kihirdette: „Kedves híveim, holnapután, vasárnap délután esőért fogunk imádkozni. Jöjjetek el!” Az emberek jöttek, József plébános úr elkezdte a litániát, és egyszer csak kifordult a hívekhez: „Esernyőt hoztak magatokkal?” Hát persze hogy nem. Másnap azonban esernyőt is hoztak – és rájuk zúdult a zápor.

Pius pápa olyan szent, aki érzékelte, hogy az Úr Krisztus valóságos kincseket bízott az Egyházra. Olyan dolgokat, amikből élni lehet. Csak éppen a pásztoroknak tudnia kell, hol van ez az eledel, és mit hogyan lehet átadni táplálék gyanánt. Ő tudta.

És ami egészen rendkívüli: a halála után egy év sem telt el és szentté avatták. És ráhagyta a pásztorokra, a pápától az utolsó kis káplánig ráhagyta a pásztorokra a példát, hogy így is lehet... – szentként gondozni a juhokat. Lehet az Úr kérdése – Szeretsz-e engem? – a szolgálattal válaszolni: „Uram, Te tudod, hogy szeretlek.” Amen.

Augusztus 22.

BOLDOGSÁGOS SZŰZ MÁRIA **Világ Királynője**

Szentlecke *Jud 13,18b–20.*
Evangélium *Mk 10,17–30.*

Testvéreim! XII. Pius pápa 1955-ben adta ezt az ünnepet az Egyháznak. Öt esztendővel azután, hogy kihirdette a Szűzanya mennybevételenek a dogmáját. Ahogyan a Szűzanyának gondolkodó szívében a történések meg a szavak, a tapasztalt és látott dolgok összeálltak és magyarázták egymást, úgy az Egyház szívében is összeállnak a történések, a kinyilatkoztatásban hallott igazságok és a megélt kegyelmi életnek a dolgai. Magyarázzák egymást, és következtetési utakat nyitnak. A hittel gondolkodó Egyház a következtetéseivel is az igazság útján jár, és elmélyed az Isten igazságában.

Így vagyunk a Szűzanya királynői méltóságával is. A gondolkodó Egyház ugyanis fölismerte, hogy ha Mária az Angyali Üdvözlésben azt hallotta Gábrieltől, hogy az ő Fia a megtestesült második isteni személy, aki a mindenség Ura, akiért és aki által minden teremtett, akkor Mária a Fia mel-lett, aki a mindenség Királya, a mindenség Királynője és Királynéja. Mind a kettő.

Ezt persze nem az 1950-es években fedezte föl az Egyház. Már az egyházatyák fölismerték, sőt, az ószövetségi előképekben ott van, hogy a Megváltó anyja ilyen lesz. Mi magunk a Lorettói litániát imádkozva talán föl se figyelünk rá, hogy miután sok szépet elmondunk a Szűzanyának – ő a virágok között a legszebb, az emberek között a legszebb, ne-ki betegeket gyógyító, szomorúakat vigasztaló hatalma

van –, a litánia egyszer csak odaérkezik, hogy ő az angyalok királynéja, pátriárkák királynéja, prófétáké, apostoloké, vértanúké, szüzeké, az összes szenteknek a királynéja, királynője. Mert az Úr mellett ő mindenek Anyja és úrnője. Nem zsarnoka – úrnője.

Ezért baj, hogy a forradalmak elsöpörték a királyság intézményét. Mert látni egy királyi udvart, esetleg személyesen ismerni egy királyi párt, és tudni, hogy ez a két ember az életnek és a halálnak a felelősségéért mindenét odaadja – s nem úgy uralkodik, ahogy ezt a marxista ideológia mesélte, hanem felelős a rábízottakért –, nos, egy ilyen konkrét kép láttán az embernek fogalma támadhat arról, hogy a Szűz-anya királynői méltósága mit is jelenthet? Mert ő ugyan-akkor édesanyánk.

Ez a kettő együtt csak őbenne van, de benne ott van! Az ő királynői méltósága megelőzi a vértanúkét, a prófétákét, az apostolokét, még az angyalokét is. Mert melyik angyal, melyik kerub mondhatja azt a mindenség Urának, a megtestesült Igének, hogy „Kisfiam”? – Ezt egy angyal sem mondhatja! A Szűzanya igen! – És ez az ő kezében és szívében el-mondhatatlanul nagy hatalom, amit azok javára fordít, akik ismerik őt, szeretik őt és tisztelik őt.

A katolikus Egyházat néha megvádolják azzal, hogy elkeni az egész kereszténységet. Főleg a Mária-tisztelettel érzelmes, megfoghatatlan mozzanatot visz a vallásosságba, ami egy modern emberhez, főleg egy férfiemberhez nem illik. Aki azonban igazán elkezd megismerni a Szűzanyát, és kezdi valóban tisztelni, az megtapasztalja, hogy a Szűz-anya anyasága meg királynői méltósága nagyon kemény és nagyon komoly dolog. Mert ővele nem lehet alkudozni: „Szűzanyám, én ugyan most koszos vagyok, de hát... ugye... te a mama vagy, és te mindenkit szeretsz, ugye... engedj odaszaladni engem így is... – akár áldozni.” Vagy: „Ugye, te

majd belopasz engem a mennyországba így is, hogy nem vagyok menyegzős ruhába öltözve...” – Hát ilyen nincs! Erről én álmodozhatok, de a Szűzanya ebben nem partner. A Szűzanya az igazságban partner. De ha ahhoz hívjuk őt segítségül, hogy segítsen nekünk, mindegyikünknek a saját állapotunkban megtanulni jónak lenni, megtanulni uralkodni a ránk bízott dolgokon, megtanulni méltónak lenni hozzá és általa az ő Fiához – akkor a Szűzanya partner! Akkor elkezd tanítgatni. Szeretettel, finoman, de nagyon határozottan és igazán.

Fogadja el tőlünk a Szűzanya ezt a mai szentmisét. Szere-tetünk, hitünk meg a tiszteletünk jeleként. Annak jeleként, hogy mi elismerjük őt, meghajlunk előtte és bízunk abban, hogy az ő anyai és királynői hatalma segít nekünk. Amen.

Augusztus 23.

LIMAI SZENT RÓZA szűz

Szentlecke *1Kor 7,29–35*.
Evangélium *Jn15,4–11*.

Testvéreim! 1617-ben, abban az esztendőben, amikor Pázmány Péter átvette az esztergomi érsekséget s még itt voltak a törökök, a világ nyugati végén, Dél-Amerikában, Peru fővárosában, Limában meghalt egy 31 éves leány, Szent Róza.¹ Domonkos apáca szeretett volna lenni, de Li-

¹*Lima, 1586. április 20/30. – †Lima, 1617. augusztus 24.
314

mában még nem volt kolostor. Ezért a domonkos harmadrend tagjaként élte a hármasszerzetesi fogadalom állapotát, és rengeteg szenvedés után hazatérhetett az Úrhoz.

A környezete ámulva látta, hogy ez a leány, aki csak dolgozik meg imádkozik – aki azonban egészen a közelében élt, azt is tudta, hogy virraszt, böjtöl és vezekel –, olyan bölcsesség birtokában van, ami a királyt is megszegényítette.

Ugyanis ez a kis Róza, aki spanyol eredetű, de szegény családban született, 6 éves korában szüzességi fogadalmat tett, és tizenegynéhány évesen világosan fölismerte, hogy a boldogság a mennyországban akkora lesz, amekkora küzdelmet az ember itt a földön vív érte. Kegyelemként adatott neki ez a fölismerés, de ő fogadta a kegyelmet. Meghallotta a szentmisében Szent Páltól ezeket a szavakat: „Amilyen mértékben részesülünk Krisztus szenvedésében és gyalázásában, olyan mértékben részesedünk a vigasztalásban, s lesz majd részünk a dicsőségében is”. Meghallotta s befogadta ezt a misztériumot.

Nagyon kemény életet élt, de a lelke boldog volt. Akkor is, amikor kegyetlen lelki szárazságban úgy érezte, teljesen értelmetlen volt minden, amit tett, s alighanem a kárhozat fia. Azaz végigküzdötte a hit minden kísértését és minden próbatétét. És győzött. Odaadta az életét az Úrnak, és az Úr – aki van, él és uralkodik – elfogadta őt.

Elsőként a fiataljainkat ajánljuk Limai Szent Róza oltalmába, hogy fogják föl: az élet nem egy nagy buli, amit végig lehet élvezni, s ha meguntuk, pontot teszünk a végére. Hanem az élet óriási lehetőség a küzdelemre meg a szenvedésre. Arra, hogy itt a földön – minél korábban meg tudja tenni valaki, annál jobb – jelezzük a mennyország számára, hogy boldogok szeretnénk lenni, és fölfogtuk a törvényt, hogy a boldogság a küzdelemmel meg a szenvedésekkel arányos. Nagyon imádkoznunk kell a fiatalokért, hogy ez

egyáltalán eljusson a fülükig és a szívükig, s merjenek elindulni ezen az úton. Különben a világ tönkreteszi őket, mert ennek a homolokegyenest ellenkezőjét hirdeti hangosan, energikusan, nagyon csábítóan.

Mi pedig, akik már nem vagyunk fiatalok, jó ha tudjuk: a szentek is végigjárták a szenvedés útját, sőt, sokkal több kínt és küzdelmet éltek át, mint mi. És jelei lettek annak, hogy a kegyelemmel az ember mindenre képes.

Sokszor halljuk: „miként a szentek, úgy mi is”. Minél idősebb az ember, annál inkább rájön, hogy óriási a különbség a szentek és köztem. De ha a kegyelemnek olyan ereje van, és Isten szeretete képes volt arra, amit egy-egy szentben látunk, akkor nem kell félnünk attól, hogy a mi aránylag kicsi dolgainkban a kegyelem gyöngye lesz.

Segítsen nekünk Limai Szent Róza, vegye oltalmába a fiatalokat meg minket is, hogy küzdelmeinket végig tudjuk küzdeni az életért, az örök életért. Amen.

Augusztus 24.

SZENT BERTALAN
apostol

Szentlecke *1Kor 4,9–16.*
Evangélium *Jn1,43–51.*

Testvéreim! Szent Bertalanról, augusztus hónap apostol-szentjéről nagyon kevés történeti adatot tudunk. Csak az apostol-névsorokban szerepel, s egyedül Szent János mondja el, hogyan találkozott először Jézussal.¹ Többet nem hallunk róla. A hagyomány viszont elmondja, hogy Tamásnak lett a társa, ő is Kelet felé indult, és eljutott a világ keleti végére, Indiába. Visszafelé jövet Örményországban lett vértanú: megnyúzták, azután lefejezték.

Épp azért, mert ilyen keveset tudunk róla, alkalmunk van egy kicsit magáról az apostol-mivoltról elmélkedni. Az apostolok ugyanis nagyjából ugyanazt a lelki utat járták végig, amit az apostoli Egyház is mindegyikünkben – valamilyen formában – végigjár. Ez az út a hit első eszmélésekor azzal kezdődött, hogy fölujjongott a lelkükben a fölismerés: „Mi megtaláltuk azt, akiről a próféták beszéltek. Konkréten. Nem valami ködös, távoli reménységben, hanem a József fiában. A Názáreti Jézusban!”

Innen indultak, és egyszer csak elkezdték tapasztalni azt, amit az Úr Krisztus mond is nekik: Nem ti választottatok engem és nem ti vagytok az okosak, meg az ügyesek, akik megtaláltatok engem, és én nem azért vagyok a Krisztus, mert ti engem megszavaztatok vagy megválasztottatok, hanem én választottalak titeket.

¹*Jn 1,45–50*, de nem Bertalannak, hanem Natánaelnek mondja.

Nagy fordulat az apostoli életben, amikor egy apostol rájön, hogy a kezdeményezés nem tőlem eredt, és nem én vagyok a nagy, aki elhagytam a hajómat, apósomat, anyósomat, meg minden mást is Óérte, hanem a kezdeményezés Nála van, a Krisztusnál, az Isten Fiánál. Ő hívott meg, Ő a nagyobb. Mindig és mindenütt.

E nagy fordulat után következik az óriási lecke: a meghívott, kiválasztott és az Úr Krisztus mellett aránylag hosszú időt eltöltött apostol éppen úgy a bűnbocsátnak köszönhe-ti az életet, mint a többiek. Mert a Golgotán a Szűzanya mellett az apostolok közül nincs senki, csak János. Egyedül. És ez minden apostolban otthagya azt a nyomot: „Uram, Jézusom! Ha te nem a megtestesült irgalom vagy, akkor engem el kellett volna kergetned. Húsvét vasárnap, az em-beri igazságosság szerint Neked szét kellett volna kergetned a Tizenegyet. Jánost nem, de a másik tizet igen, mondván: Teljesen hiába töltöttem veletek az időt! Hol voltatok, ami-kor engem elfogtak? Hol voltatok, amikor engem megöl-tek?” – De nem ez történt, hanem a Feltámadott békességgel jön és azt mondja: „Vegyétek a Szentlelket, és hirdessétek a többieknek is, hogy van bűnbocsánat! Ez a bűnbocsánat a bűnbánó lelkek számára megnyitja az örök életbe vezető utat. És ezt az életet azok, akik hisznek, már itt a földön bir-tokolják. Menjetek és legyetek ennek a tanúi!”

Az apostolok ilyenek. Amint Szent Pál is elmondja, mert tőle meg lehet tudni lényeges dolgokat erről is: „Ne gondoljátok, hogy apostolnak lenni diadalmenet. Kívülről üldözések, belülről szorongás, félelem, megnemértések, de mindenekfölött ott van az Úr maga, aki magához ragadott engem.” Ezt minden apostol érzi. Az Úrnál a kezdeményezés, Önála hatalom van, Ő isteni hatalom birtokában van, hiszen az Isten Fiáról van szó, és az én dolgom csak annyi, hogy

ezt az örömhírt elmondjam a többieknek: „Halljátok meg a bűnbánat és a bűnbocsánat evangéliumát!”

Az apostolsághoz hozzátartozik az a nagyon megrendítő élmény is, hogy az evangélium halló fülű emberekre talál. Nem kergették el az apostolokat azzal, hogy: „Ha a tulajdon népe nem fogadta be a Messiást – és téged sem, ahogy látom, hiszen állandóan üldöznek, kilöktek a zsinagógából –, mit akarsz tulajdonképpen? Csak nem képezed, hogy én, akinek semmi közöm hozzád, hiszek a szavadnak?” – Nem ezt mondták, hanem meghallgatták az apostolokat – és hittek!

Az apostolok ámulva látták, hogy az emberek megérik azt az isteni vonzást, ami megszólítja őket. Ezt is Szent Pál mondja: Ne higgyétek, hogy én, az igehirdető, elszédültem a saját retorikai képességeimtől a hitetek láttán – íme, meghódítom a világot! –, ne higgyétek! Miközben hirdetem az ígét, tapasztalom önmagamnak is, az igehirdetésnek is a kor-látait, a végességét, oktalanságát. De azt is látom, hogy ez az oktalanság meghódítja az emberi szíveket. Mert Isten ereje hat általa. És ami az emberek szerint az Isten oktalansága, az bölcsebb minden embernél!

Ez élteti mindegyikünkben a reményt, hogy az üdvösségünk nem azért fog megvalósulni, mert mi csináltunk valamit, kezdeményeztünk valamit, végrehajtottunk valamit. – Nem azért! Hanem mert bennünket az Isten szeret. Hív. És szeretetének megvan a maga ereje, hogy mindegyikünket a saját utunkon végigvigyen és üdvözítsen. Amen.

Augusztus 25.

SZENT IX. LAJOS
király

Szentlecke *Bölcs 10,10–14.*
Evangélium *Mt 25,31–46.*

Testvéreim! Szent Lajos király¹ a franciáknak olyan, mint nekünk Szent László király, csak 200 évvel később élt. Ő is megmutatta, hogy a hatalom csúcsán is lehet jónak lenni, lehet az Isten törvényeinek engedelmességgel uralkodni, és ebből élet fakad mindenkinek. Még a börtönben lévőeknek is.

Mindössze 56 évet élt. Kortársa a mi IV. Béla királyunknak, mind a ketten 1236-ban léptek trónra. Csak Lajos országa békességben volt, a mi Béla királyunk országa pedig elszenvedte a tatárdúlást.

Lajosról följegyezték, hogy kicsi korától fogva tudta, hogy trónra fog kerülni. Király apja aránylag korán meghalt, s a mama uralkodott mindaddig, amíg ő nagykorú lett.

Édeanyja, Bianca kicsi korától fogva mondogatta a fiának: „Kisfiam! Tudod, hogy mennyire szeretlek téged. De inkább lássalak holtan, mint hogy megtudjam rólad, hogy halálos bűnt követtél el!” Ez Lajosnak beleivódott a lelkébe, és nagyon érzékennyé tette a jó és a rossz szétválasztására, s a jó iránti hűségére. És fölvirágozott körülötte Franciaország.

Az ő országa az, ahol Szent Domonkos² elindította a domonkos rendet, az ő Párizsa az, ahol a Szent Bonaventura³

¹*Poissy, Franciaország, 1219. ápr. 25. – †Tunisz, 1270. aug. 25.

²lásd augusztus 8-án

³lásd július 15-én

meg Aquinói Szent Tamás¹ az általa alapított egyetemen tanított. Egy ilyen király a környezetét is vissza tudja tartani a rossztól, és hajlandóvá tudja tenni a jóra.

Emellett Lajos király fölfogta, hogy a katolikus Európának nagy fájdalma az elveszített Szentföld. Az, hogy az Egyház Urának szülőföldje az iszlám kezében van. Kétszer is keresztshadjáratra indult. Az első hadjáratának a háttérében fogadalom van: 33 éves volt, amikor gyógyíthatatlan betegség támadta meg, és megfogadta: „Uram, Krisztusom! Ha visszaadod az egészségemet, én a hátralévő időmet – az életemet is, mindenemet, amim van –, arra szentelem, hogy visszaszerezzük a Szentföldet.” Minden várakozás ellenére meggyógyult, és megtartotta a fogadalmát. De közben – hadjárat közben – az uralkodótársak Európában magára hagyták. De elindult másodszer is. És a második hadjárata azzal végződött, hogy ott, a hadjárat közben halt meg.

Ráhagyta az európai uralkodókra a példát, hogy nagy veszedelem a hatalom, mert meg tudja szédíteni azt, akinek a kezébe kerül, akármilyen szinten kapjon valaki hatalmat. De itt a példa, hogy a Krisztushoz ragaszkodó lélek a hatalom-nak a csúcán is meg tud maradni embernek. Meg tud ma-radni igazságosnak, irgalmasnak, áldozatkésznek.

De jó lenne, ha a politikában a hatalomhoz jutó emberek ezt látnák! És meggondolnák, hogy vajon él-e a szívükben az istenfélelem, ami erőt ad a hatalom szolgálatként történő gyakorlására? Mert a hatalom veszedelme, hogy azt hiszem, teljhatalmam van a másik ember fölött, s elkezdek fölötte zsarnokoskodni. Az istenfélelem pedig megtartja az emberben a felelősségérzetet és a tudatot, hogy a hatalomnak azon a csúcán, ahová Isten helyezte őt, szolgálnia kell a többie-

¹lásd január 28-án

ket. Számadással tartozik róluk, és a kezébe került hatalomról is.

Ajánljuk ennek a szent királynak az oltalmába azokat, akiknek hatalmától függ a mai világ sorsa. Hogy jól éljenek a hatalommal! A közjót szolgálják, és benne a tulajdon üdvös-ségüket is, meg a rájuk bízottakét is. Amen.

Augusztus 26.

KALAZANCI SZENT JÓZSEF áldozópap, a piarista rend alapítója

Szentlecke *Péld 2,1–10.*
Evangélium *Mk 10,13–16.*

Testvéreim! Rómának a 16–17. században volt két nagy öregje: két szent pap. Az egyik Néri Szent Fülöp,¹ a másik a mai szent, Kalazanci Szent József.²

Spanyolországban született, és 92 évesen halt meg Róma-ban. Pap lett, és a püspöke észrevette: ez egy jó pap, de nem szabad káplánként plébániához kötnöm, mert több lakik benne. Maga mellé vette, s József mindössze 32–33 éves, amikor ott talált az asztalán egy levelet, amiben a püspök kinevezte általános helynökévé.

Vállalta a hivatalt, és tette, mégpedig nagyon jól, amit tennie kellett. Három évvel később azonban a püspöke talált – megdöbbenve – egy levelet az asztalán, amiben a helynö-

¹lásd május 26-án

²*Perasalta de la Sal, Spanyolország, 1556/57. – †Róma, 1648. aug. 25.

ke azt kéri, mentse föl a hivatala alól. Ilyenkor egy előjárónak, egy püspöknek bevillan, hogy „Ez is cserbenhagy engem. A levélből nem látom mit akar, de cserbenhagy!” – Magához kérette a helynökét, és József elmondta a püspökének, hogy ő nem nősülni akar, ő úgy érzi, az Úr valami más-ra hívja. Nem tudja, mire, de valami más dolga lesz. Mentse föl hivatala alól, és engedje el Rómába.

A püspöke hitt neki. Nyilván a korábbi évek tapasztalatai alapján tudta, hogy amit ez a József pap mond, arra oda kell figyelni. Elengedte. – József pedig fogta mindenét, amije volt, pénzzé tette, széosztotta a szegények között, és útra kelt Rómába.

Amikor megérkezett, az 1592-es évet írták. Az öreg Néri Fülöp atya még élt. Még 5 évig élt. Kapcsolatba is kerültek. Sőt, ott volt még a Lellisi Szent Kamill is.¹ József imádkozott, járta a nagy római templomokat, járt az apostolok nyomában, és kérdezgette: „Uram, Istenem! Mit akarsz velem?” – Így telt el 5 esztendő. Közben járványok idején ő is ott van a betegápolók között. Százszor megfordulhatott a fejében, hogy talán ettől a betegtől fogom elkapni a járványt, de nem kapta meg. Az is fölmerülhetett benne, hogy talán be kellene lépnie a – Szent Kamill által alapított – kamilliánusok rend-jébe betegápolónak, de a szívében ismét csak azt hallotta: „Nem! Ne mozdulj! Várj!”

Egyszer csak József észrevette a Róma utcáin csatangoló utcagyerekeket, akiktől mindenki fél. Akiket, amíg kicsinyek, elkergetnek, esetleg pofozzák őket, amikor nagyobbak, akkor félve áthúzódnak előlük az utca másik oldalára, mert – mint a mai fiatalok közül néhányan – bandába verődve járkák az utcát és jobb kitérni előlük. József észrevette ezeket a csavargókat. Kinyílt a szeme: ezeket a gyerekeket

¹lásd július 14-én

talán senki sem vette pici korukban ölbe, ezeket nem tanították imádkozni... ezeknek fogalmuk sincs arról, hogy mester-ség... és alapjában a kilátástalanság és a neveletlenség az, ami beletaszítja őket a rosszaságba.

Fölismerete, hogy ezeket a gyerekeket tanítani kellene. De nem elég az, hogy ki van írva a templomkapura, hogy „Vasárnap délután hittanóra van...” – el se tudják olvasni! Anal-fabéták. Nincs mögöttük szülői háttér, nincs senki, aki őket 10–15 vagy 20 éves korukban kézen fogná és bevinné a templomba.

Ezért iskolát alapított. Megalapította a kegyes iskolát, ahol nem kért tandíjat. Hanem egyszer csak híre ment a gyerekek között, hogy ebben az iskolában emberi hangon szólnak hozzánk... nem azzal kezdődik a nap, hogy fölpofoznak – már megint hol voltál éjszaka?! –, hanem a nap azzal kezdődik, hogy megsimogatják a fejedet: de jó, hogy megint itt vagy!

A pedagógiatörténet szerint Kalazanci Szent József élete sikertörténet. Mert 1597-ben 10 növendékkal kezdett, s két év múlva már 1000 a növendékek száma. 15 év múlva már Itália-szerte, sőt Európa-szerte ez az iskolatípus virágzik, so-kasodik, gyarapszik.

Csak közben az alapító az életszentség útját járja. És most emlékezzünk rá, mit is mondott Limai Szent Róza?¹ Aki kortárs, ugyanezekben az években élt, a világ másik végén. Ugye, ő azt mondta: „Emberek! Ha tudnátok, hogy micsoda kincs a kegyelem, és elhinnétek, hogy a karizmák meg a szorongatások egyenes arányban állnak egymással, másként nézne ki a világ.” Szent József életében is ez vált láthatóvá, hogy a kegyelem, a karizma és a szorongatás arányosan növekszik. Mert az ember azt várná, hogy ehhez

¹lásd augusztus 23-án

a sikertörténethez előbb-utóbb hozzátartozik egy rendfőnöki pozíció, sok-sok szeretettel és a rendfőnöknek kijáró megbecsüléssel, tisztelettel, szeretettel. – És nem ez történt. Hanem a rendjén, a saját alapításán belül olyan keresztet kapott, amelyek súlya alatt meg is rokkantatott volna. Akár úgy, hogy idegösszeomlást kap, akár úgy, hogy hátat fordít az egésznek: ha ti ilyen értetlenek vagytok, akkor semmi közöm hozzátok! – Mert vádakkal kezdték illetni, amiknek az lett a vége, hogy 1646-ban kapott egy pápai levelet: „Főtisztelendő úr! A vádak következtében, melyeket ön ellen fölhoztak, ezt a rendet én fölloszlatom!” Aláírás: X. Ince pápa. – Ekkor ő már több mint 80 éves volt, és látnia kellett, hogy amiért az életét odaadta, az egy tollvonástól megsemmisül. És ő tudta, kik azok, akik igazában az ő pozíciójára törtek és a hatalomért hajlandók voltak az akkor már tízezreket tanító rendet kockára tenni és föláldozni. Képesek voltak rá.

A kortársaknak, akik látták, hogy nem átkozódik, nem vág oda semmit, nem vádaskodik, az volt a véleménye, hogy József egy újszövetségi Jób, aki hallgat a szívében hangzó hangra, és türelmes és szenved. És meghal úgy, hogy az is-koláját porban és hamuban, tönkretéve látja. – De a halálos ágyán azzal búcsúzott attól a néhány hűséges munka-társától, aki vele volt: Legyetek még egy kicsit türelemmel, meglátjátok, az Úr vissza fogja adni nekünk az iskolát. – Két év múlva a pápa visszaállította a rendet.

A törvény, amit a szentek fölismernek – hogy a karizma és a szorongatás párhuzamosan él egymásban, egymásból –, megmaradt, és megmarad mindvégig. Ezt jó tudni, és jó látni, hogy ez a törvény mekkora méreteket tud ölteni. Mert igazában minden hívő életben ez érvényesül, s nagy csoda, hogy mi emberek ki tudunk tartani. Legalábbis, aki ki tud tartani, minden szorongatás ellenére, minden reménytelen-

ség ellenére. De a szentek biztatnak, hogy ne féljete! Illetve a félelmet próbáljátok meg ártalmatlanítani. Bízni, hogy amire az Úr valakit meghívott – és Ő valamire mindenkit meghív, mindenkit! –, ahhoz Ő adja a szükséges erőt, a szorongatások elviselésére is.

Segítsen nekünk Kalazanci Szent József, hogy amikor úgy érezzük, nem lehet tovább bírni, össze kell omlani idegileg – vagy be kell vágnom az ajtót magam mögött, legyen szó családról, hivatásról –, ilyen pillanatokban meghalljuk a szívünkben hangzó szót: „Várj! Légy türelemmel! Most légy állhatatos!” – És megkapjuk az erőt, hogy a szorongatásban is helyt tudjunk állni. Amen.

Augusztus 27.

SZENT MÓNIKA **özvegy**

Szentlecke *1Pt 3,1–9*.
Evangélium *Lk 7,11–17*.

Testvéreim! Amikor Szent Mónika 387-ben meghalt, mindössze 56 éves volt,¹ de ahogyan a fia, Szent Ágoston² megemlékezik róla, abból látszik, hogy Mónika megérett az átköltözésre. Átszenvedett és megértett sokmindent, s példa-képe lett a feleségeknek és édesanyáknak. Fölismerete, hogy mindazok a jogok és lehetőségek, amelyek a

¹*Tagaste, Észak-Afrika, 331. – †Ostia, Itália, 387.

²lásd augusztus 28-án

feleségváltából illetve az anyaságából természetszerűen fakadnak, megváltásra szorulnak és arra valók, hogy a férjét is, a gyerekeit is odavezesse a megváltó Krisztushoz.

Ez a fölismerés azonban nem a természetünkből fakad, és nem magától értetődik. Egy feleség, s főként egy édesanya számára természetes, hogy a szeretet egyenes következménye a birtoklás. Aki házasságban él, tapasztalatból tudja, hogy az a tény, hogy én odaajándékoztam magamat valaki-nek, együtt jár a jogos elvárással, hogy a másik az enyém legyen, birtoklási jogom legyen fölötte. S akinek életet adtam – megszülettem és nevelem –, az a gyermek az enyém. Föl sem merül a jogvita!

Ha ez a természet rendjében indokolható hitvesi és szülői szeretet nem alakul át ingyenes és feltétel nélküli szeretetté, a szülő is, a hitvestárs is élete legfontosabb feladatait hibázza el. A szeretet, az ember természetes ragaszkodása is megváltásra szorul – és a kegyelem ezt a megváltást végbe is viszi, ha az ember meghajol és kitér a szívét előtte.

A feleségnek be kell látnia, hogy férjének teremtő, megváltó és megszentelő Istene van, a férje „tulajdonjogilag” Istené – neki pedig a párja. A gyermekek pedig, ezek az új életek, a teremtő, megváltó, megszentelő Isten ajándékai, akiket az ember elfogadhatott, de gondoskodnia kell arról, hogy visszataláljanak Ahhoz, akihez igazán odatartoznak. – Ennek belátásához megtérés szükséges. Különben megtörténik az, amit az evangélisták ugyan nem jegyeztek föl, de könnyen megeshetett volna: Jézus visszaadja a halott ifjút anyjának, s amikor az a fiú azt mondja: „Mama, én elmegyek Jézus után, a tanítványa akarok lenni”, az anya tiltakozni kezd: „Azt pedig nem! Ezért könyörögtelek vissza?!” Pedig az Úr Krisztus a maga isteni hatalmával adta vissza őt anyjának, nem emberi elvárások, jogok alapján.

Mónika ezt megtanulta. Tudjuk róla, hogy életének első nagy gondja a férje volt. Egy pogány férfi, akihez úgy ment hozzá, hogy neki mint feleségnek a fő gondja és feladata, hogy jaj, csak a társa nehogy kereszttség nélkül haljon meg! Egyszer csak megkapta a fölismerést, hogy ez nem attól függ, mennyit veszekszik a férjével – igenis, keresztelkedj meg –, hanem attól függ, mennyit tud érte túrni, szenvedni és imádkozni. Hogy megadassék neki is a megtérés és a kereszttség kegyelme. És megadatott. Mónika férje keresztényként halt meg.

Második nagy gondja a fia, Ágoston volt, akiről mint édesanyjának nagyon korán föl kellett ismernie, hogy nem közönséges gyermek. Amint Ágoston fölserdült, kiderült, hogy valóban rendkívüli szellem. Mónikának igen nagy aggodalma volt: „Jaj, csak el ne sodródjon! Csak a szellemi energiái miatt nők, hatalom, pénz, tudomány csapdjába ne essen!”

Úgy tűnik, volt egy időszak, amikor Mónika úgy érezte, hogy neki az anya jogán kormányoznia kell Ágostont, ami elől Ágoston elmenekült. Otthagyta Afrikát, a szülői házat, elmenekült Rómába, majd Milánóba.

De ahol jóakarát van, ahol hívő lélek cselekszik, ott hatályban van, amit Szent Pál mond, hogy minden a javára válik azoknak, akik szeretik az Istent. Ugyanis így nyílt lehetőség arra, hogy Ágoston találkozzon Szent Ambrussal¹ Milánóban.

Évek múlva, amikor Ágoston már katolikus, és anyjával együtt úton voltak hazafelé, mielőtt hajóra szállhattak volna Ostiában, Mónika megbetegedett, és a halála előtt elmondta a mellé álló két fiának: „Az én szívemnek ez volt a legnagyobb vágya, hogy benneteket katolikus kereszténynek

¹lásd december 7-én

lássalak. Megkaptam. Most ne sírjatok amiatt, hogy én a halálra készülök, mert nekem nincs más dolgom a földön.”

Mélységes hitre és elmélkedő lélekre vall, amit Mónika mond, mert szavaiban megcsendül az a krisztusi szó, amit az Úr az Utolsó vacsorán mondott, hogy: „Atyám, a művet amit rábízta, elvégeztem.” Mónika itt erről tesz vallomást: „Fölfogtam, hogy az én nagy feladatom az, hogy titeket odavigyelek Krisztushoz. Ott vagytok Nála. Én a feladatomat elvégeztem, szívesen halok meg.”

Ezért tanulhatnak sokat a feleségek és az édesanyák Szent Mónikától. És kérhetjük, hogy segítsen! Segítsen nem elvéteni azt a jogi helyzetet, ami egy feleségnek meg egy édesanyának istenadta helyzete. Mennyire szüksége van a mai férjeknek meg gyerekeknek ilyen édesanyákra és feleségeknek, akik egyszer csak fölfogják: az én legnagyobb dolgom az, hogy ti odatalálgatok Krisztushoz, vagy ha már Nála vagytok, akkor megmaradjatok Őbenne!

Vegye oltalmába Szent Mónika a feleségeket meg az édesanyákat! És segítsen, hogy ők is úgy tudjanak majd a halálra készülni, mint ő: Istenem a művet, amit rám bízta – elvégeztem! Amen.

Augusztus 28.

SZENT ÁGOSTON püspök, egyházatya

Szentlecke *1Jn 4,10–16.*

Evangélium *Mt 5,13–19.*

Testvéreim! Szent Ágoston¹ a négy nagy nyugati egyházatya egyike. A négyből hárman szinte egyidőben élnek, a 4–5. században: Ambrus,² Jeromos,³ Ágoston. Azután majd jó 150 évvel később jön a negyedik, Nagy Szent Gergely,⁴ a pápa. A 4. századiak között Ágoston a legfiatalabb – a Ben-jámin –, aki lélekben a fia Ambrusnak.

Amikor 430-ban meghalt, 76 esztendő volt. Életének első fele, 33 év úgy telt el, hogy ragyogó világi pályát futott, a mama pedig siratta, folyamatosan. A mama, Szent Mónika,⁵ aki keresztény feleség és anya. Ő látta, hogy ebben a fiában micsoda képességek vannak, de azt is látta, hogy ez a gyerek elcsatangol, tékozló fiú lesz.

Ágoston egészen fiatal, 21–22 éves, amikor katedrát kapott. Miközben tanított, látta, hogy elkápráztatja a hallgatóit. Voltak elismerő megjegyzései a klasszikus szerzőkről, és ellenpéldaként olykor a Szentírásra hivatkozott: „Bezzeg e klasszikusokkal szemben, nézzétek, micsoda durva és nyers, műveletlen nyelv az, amit a keresztények olvasnak!” – Mert ez a fiatal professzor egyelőre nem tudta, hogy a csendes óráiban miért olyan nyugtalan. Kerülte is a csendet.

Azután meghívták Milánóba tanárnak, s ő boldogan ment, azzal a reménnyel, hogy ott fogja karrierjét beteljesíteni. Ott, Milánóban azonban egyszer azt mondták neki: „Professzor úr, menjen el és hallgassa meg egyszer Ambrus püspököt. Érdemes meghallgatni, mert egészen sajátos nyelvet beszél. Majdnem olyan szép, mint az ön előadásai. Érdemes egyszer meghallgatni!” – És ez a pogány, harminca-

¹*Tagaste, Észak-Afrika, 354. nov. 13. – †Hippo, 430. aug. 28.

²lásd december 7-én

³lásd szeptember 30-án

⁴lásd szeptember 3-án

⁵lásd augusztus 27-én

dik éve körül járó professzor megbújt hátul a milánói dóm egyik oszlopa mögött, és hallgatózott. Valószínűleg egyelőre a kíváncsiság miatt: vajon ki az és milyen ember az, aki majdnem olyan jó előadó, mint ő? Valami azonban csakhamar feltűnt neki Ambrus szavaiban, amit eleinte nem tudott megfogalmazni, de megragadta a lelkét.

Egyszer csak rájött, hogy ez az ember nemcsak szépen beszél, hanem beszél valamiről, amiről tapasztalatai vannak, amit megélt. Sőt mi több, *valakiről* beszél, akivel neki – a beszélő Ambrusnak, úgy tűnik – személyes kapcsolata van. Belőle él.

Akkor Ágoston, a rétor, a beszéd mestere először ezen gondolkodott el: én citálom a klasszikus szerzőket, olyan mondat szerkezeteket állítok föl, hogy elképednek tőle a hallgatóim, de ha megkérdeznék: „Mondd, igaz, amit mondasz?”, nem tudnék rá válaszolni, mert ez a kérdés bennem föl sem merült eddig. Nekem az volt a fontos, hogy szépen mondjam, és amit mondok, arról mindenáron meggyőzzem a hallgatóimat. Hogy igaz-e vagy nem, ez mindeddig nem volt kérdés. Ambrusban pedig találkozott valakivel, akinek nem az a kérdés, hogy szépen mondjon valamit, hanem az, hogy szépen tudja mondani az igazságot.

Ágoston akkor 32 éves. A hallgatói eleinte föl se fogták, hogy mi történik. Elkezdte hallgatni Ambrust, és elkezdte leépíteni a saját karrierjét. A következő évben, 33 évesen húsvétkor megkeresztelkedett – azután eltűnt a világ szeme elől.

Ekkor kezdődött életének a második fele, amikor az igaz-sággal, a megtestesült Igével kezdett nagyon közeli kapcsolatra kerülni. A mama még ott van, még hazakísérné, de útközben, a tengerparton, Ostiában Mónika meghalt. Ágoston hazatér Afrikába, Hippóba, és egészen visszavonultan, szinte remeteként élt. Két év múlva a

püspöke magához kérette és elmondta neki: Ágoston, én úgy látom, neked pap-nak kell lenned. Fölszentelte. Öt év múlva püspökké szentelték.

Ezután következett harmincöt év, amikor Ágoston egy kis, észak-afrikai város püspöke, de már az egész Egyháznak az egyik csillaga. Akit már nem az érdekelt, hogy szépen beszéljen és meggyőzze a hallgatóit arról, amiről maga sem tudja, igaz-e; most már az a fontos számára, hogy az az igazság, Aki megragadta őt, rajta keresztül el tudjon jutni sokakhoz. – Írt, prédikált, nagyon sokat prédikált, levelezett, zsinatokon elnökölt, őrizte az igazságot.

Amikor mi ünnepeljük őt, azzal az örömmel tesszük, hogy nekünk közünk van ehhez a csillaghoz. A testvérünk. És ha majd egyszer eljutunk a mennyországba, megtehetjük, hogy odaülünk a lábához: „Ágoston, mesélj már egy kicsit arról, hogy te hogyan látod most az élő Istent? Hiszen többet látsz Belőle, mint én.”

Most azonban, a mai ünnepen Szent Ágoston azt mondja: „Testvéreim, amiket írtam, azért írtam, hogy megismerjétek a megtérésemet. Hogyan éltem át azt, hogy a kegyelem, Isten ránk áradó szeretete kelteget bennünket, akik alszunk. ... Olyan sokáig tudunk aludni!”

Azt a mondatot, amit sokszor idézünk tőle – „nyugtalan a mi szívünk, amíg meg nem nyugszik Benned, Istenünk!”, Ágoston azzal kezdte: „Istenünk! Te keltegetsz bennünket a te dicséretedre, hogy végre fölbredjünk és örömeinket találjuk abban, hogy dicsérhetünk Téged! Mert magadnak teremtetted minket, és nyugtalan a mi szívünk, amíg Rád nem találunk és meg nem nyugszik Benned.”

Jó ha erre nekünk, magyaroknak megcsendül a fülünkben a Jézus Szíve-ének: „Jézusomnak szívén megnyugodni jó...” – Ez ugyanaz! Egyenes folytatása az ágostoni élménynek, fölismerésnek.

Vagy a másik, amit ugyancsak ő mond, hogy: „Jaj, későn szerettelek meg Istenem, későn szerettelek meg Téged, örök Szépség!” – De megszerettelek! Ez is közös élményünk vele. Hányszor jut az ember eszébe: Istenem, mennyire alszunk mi mindig!... Vagy: hányszor elalszom menetközben! Pedig Te keltegetsz és Te változatlanul az az örök Szépség vagy, aki minden ember lelkét boldoggá tudod tenni, ha csak egy picit is meglát Belőled!

Örüljünk Szent Ágostonnak, adjunk érte hálát az Úrnak, és kérjük, hogy segítsen nekünk a hitben látni. És hallani. És amikor a kegyelem megérint – „ébredj!” –, akkor merjünk ébredni! Hogy dicsérni tudjuk az Istent. Amen.

Augusztus 29.

KERESZTELŐ SZENT JÁNOS VÉRTANÚSÁGA

Szentlecke *Jer 1,4–10.17–19.*
Evangélium *Mk 6,17–29.*

Testvéreim! Hallgatva az evangélistát, újra meg újra fölmerül az ember lelkében a kérdés: hát így kellett végeznie a legnagyobb prófétának?! Itt az emberi ész megáll, de a hit elkezd látni. Elkezd látni az üdvösség misztériumát, ami a végtelenül bölcs Isten tervei szerint elindul a történelemben, hosszan-hosszan érlelődik, és amikor beteljesedik az idő, megvalósul. Minden gonoszság, bűn, értetlenség, sükettség, vakság ellenére, éppen a bűnös, süket, vak emberekért. Értünk megvalósul.

Keresztelő János egész élete fél évvel korábban kezdődött, és később is minden körülbelül fél évvel vagy egy évvel korábban történt vele, mint az Úr Krisztussal.

Szent Lukács elmondja, hogy Tiberius császár 15. eszten-dejében – amikor Annás és Kaifás voltak a főpapok, amikor Heródes volt Galilea negyedes fejedelme – elhangzott az Úr szava János fölött a pusztában.¹ Ez az elhangzott szó János-nak annyit mondott: „Hagyd el Júdea területét, menj át a Jordán másik oldalára és kezd el hirdetni a bűnbánat keresztességét. És akire majd látod, hogy leszáll a Szentlélek, ő az, akinek te az előfutára vagy. És most indulj.”

János ment, elkezdte hirdetni: „Tartsatok bűnbánatot, térjetek meg, mert már köztetek van a Messiás, a Krisztus!” És egyszer csak látta a Názáreti Jézust, amint jön őhöz. Megmerítette a Jordán vizében, és látta a reá szálló Szentléleket. Ekkor újra elhangzott az Úr szava, amiből János pontosan fölismerhette: Ő az! Ő az, aki az idők teljességében eljött, és meg fogja tenni mindazt, amit az Úr ígért.

Van néhány hónap, amikor János még keresztel, még hirdeti a bűnbánat keresztességét, Jézus pedig Galileában kezdi hirdetni, hogy „elközelgett az Isten országa, higgyetek az evangéliumnak!” Azután egyszer csak hozták a hírt Jánosnak, hogy „Mester! Elfogták Jánost! Börtönben van!” – Jánosnak pedig vitték hírt: „Aki ott volt nálad a Jordánnál, özönlik hozzá a nép!” – És akkor János tanúságot tett: Ennek így kell lennie, mert Ő a Krisztus. Neki növekednie kell, nekem pedig egyre inkább fogyatkoznom. De az én örömöm ezzel teljes. Én a küldetésemet végrehajtottam. Bemutattam Izraelnek, és Ő elindult a maga diadalmas, megváltói útján.

¹Lk 3,1–2

És ezután történt az, amit hallottunk Szent Márktól. Heródes, aki egyébként tisztelte Jánost, sokmindent megtett, amit János neki mondott. Ez a Heródes egyszer csak félig részegen lefejeztette, és odaadta a bosszúálló asszonynak Já-nos fejét. És viszik a hírt Jézusnak: „Mester! Megölték Já-nost!”

Jézus ezután tanítani kezdve, hogy az Emberfiának is szenvednie kell. Vele is el fognak bánni. És amikor egy ilyen tanítás után Péter azt mondja: „Mester! Veled ez meg nem történhet!” – akkor benne és a többiekben ez az iszonyat szólal meg, hogy mi történt Jánossal.

Azután az Úr Krisztust is megfeszítették. De Isten üdvözítő terve éppen ezekben a szörnyűségekben valósult meg. Mert ezekben derült ki az, hogy nincs az az emberi ellenkezés, gonoszság, rosszakarat, ostobaság, részegség, amelyik meg tudná gátolni az Isten üdvözítő szeretetének a művét. Sőt! Minden eszközévé válik ennek az isteni tervnek. Még az emberi gonoszság is.

Hálát adunk az Úrnak Keresztelő Szent Jánosért, aki nem volt 35 esztendő, amikor meghalt. Hálát adunk érte, hogy tudta meghallani az Úr szavát és tudott hűséges lenni. Tudott becsületes lenni mint próféta. És kérjük meg őt – akiről maga a megváltó Krisztus mondta: „Mondom nektek, az asszonyok szülöttei között nincs nagyobb, mint János”, és ez az egész emberi történelemre érvényes: nincs nagyobb nála! –, kérjük őt, hogy segítsen nekünk őszintén megbánni mindazt, amit a konfiteorban megvallunk. Segítsen hinni és hűségesnek maradni a hitben. Amikor az eszünk megáll egy-egy misztérium előtt, segítsen nekünk, hogy a hit fénye meg tudja mutatni mindazt, ami az üdvösség misztériumából ránk vonatkozik vagy ránk tartozik mint teendő.

Segítsen nekünk Szent János! Az Úr pedig a mennyországban dicsőítse meg őt, az egész Egyház előtt! Őt, aki a próféták között a legnagyobb! Amen.